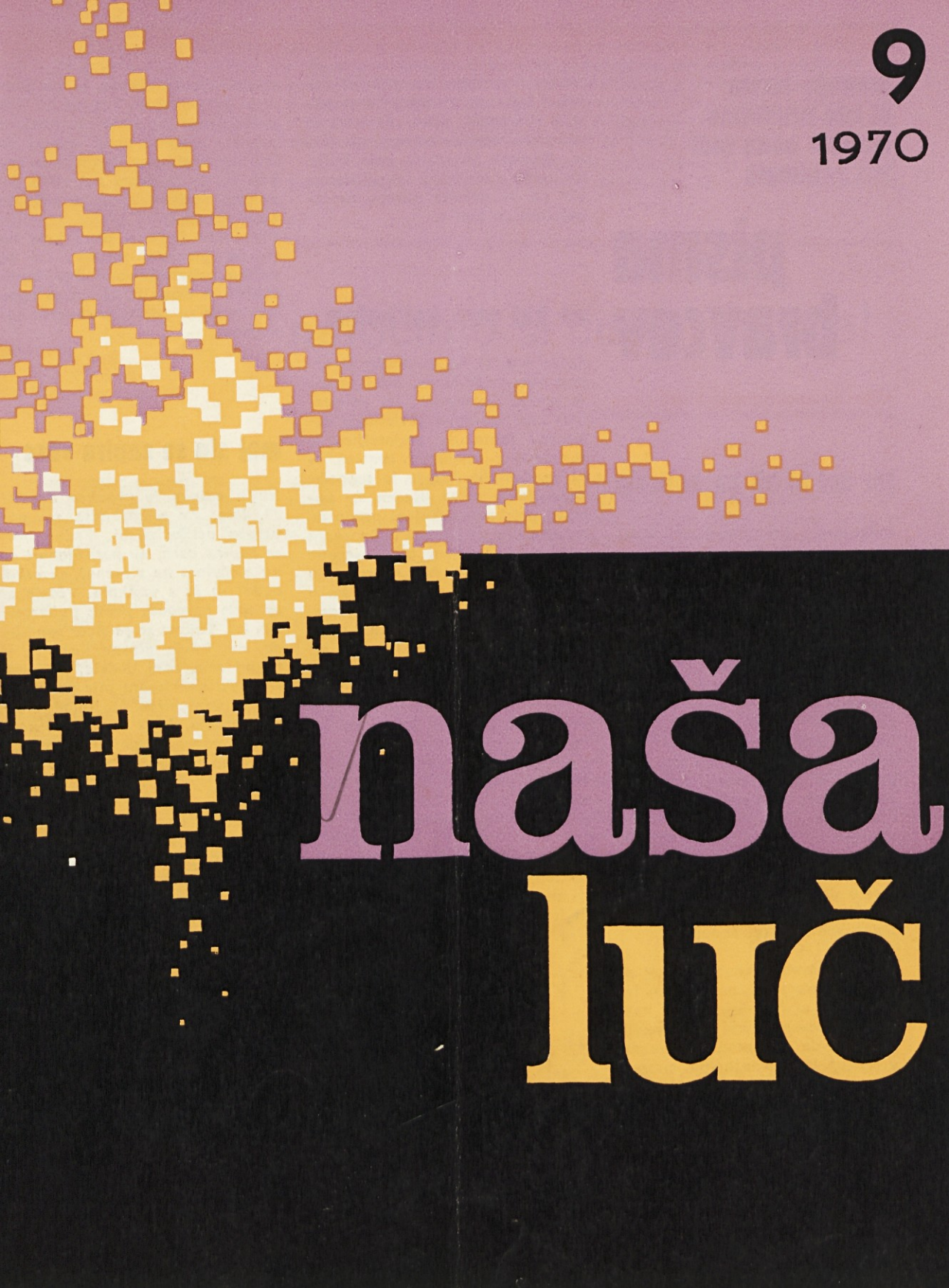

9

1970

naša
luč

**mogoče imate
vi iste probleme
mogoče bodo tudi
vas zanimala**

pisma bravcev

jaz naj bi bil za policaja

Prihajam s problemom, ki zadeva morda tudi druge družine.

Tri dni v tednu sem zdoma po službenih opravkih. Ko se vrnem domov, se moji ženi ne mudi nobena stvar bolj, kot da se pritožuje čez najina nemogoča fanta, ki sta zopet zagrešila to in ono, in me poziva, da jima nemudoma izprašim hlače. A kako naj to storim, ko pa mi otroka z veseljem vpitjem pridirjata nasproti in se obesita name. In tudi sam sem presrečen, da ju imam zopet pri sebi. Potem da beseda besedo in žena je užaljena, češ da držim z otrokoma. Vedno jima namreč grozi z očetovo strogostjo. Tako so dnevi doma vedno mrki, namesto da bi nam vsem prinašali veselje.

Kako sodite o tej zadevi?

Če je že treba kaznovati, naj se to zgodi takoj! Pozneje kazni izgubi svoj učinek, ker otroci največkrat pozabijo, kaj so zagrešili. Menim, da ni modro, izrekati grožnje, kaznovanje pa prepustiti tretji osebi, npr. očetu. Sčasoma bi namreč otroka kaj lahko gledala v očetu le „hudega moža“, ki bi si ga doma želela čim manj. Vem sicer, da otroci mater

lahko pripeljejo na rob obupa, kljub temu pa se ona ne sme pustiti premagati tako, da prevali potrebne vzgojne ukrepe na očeta. Nemara je včasih celo bolje, da majhne prekrške spregledamo, kot pa da nekega ukrepa ne izpeljemo do konca.

ne kaj vem, kaj hočem

Stara sem 18 let in doslej še nisem bila zaljubljena. Zdaj pa me je precej „zgrabilo“. Po prijateljici sem spoznala prijetnega 21-letnega fanta — prijateljica je zaročena z njegovim bratom — ki se, kolikor mu je le mogoče, suče okrog mene. Razen do poljuba pri bratovščini ni prišlo do nikakršnih nežnosti. Spoznala sem pred kratkim tudi njegove starše, ki so bili do mene silno prisrčni in mi zatrjevali, kako zelo je njihov sin navezan name. Vse to me sicer veseli, nekoliko me pa tudi moti. Saj sploh ne vem, če bi se hotela kdaj poročiti. Te besede se vam bodo zdele morda nesmiselne, ko sem vendar zaljubljena. Toda res ne vem, ali naj pri tem prijateljstvu vztrajam ali ne. Zaradi napredovanja v službi se bo moral fant najmanj za pol leta preseliti v drug kraj. Kaj potem?

Če temelji to znanje na prisrčni naklonjenosti in prijateljstvu, bi ga morali hvaležno gojiti. Danes ni lahko najti partnerja, s kate-

rim se človek ujema, ki pa obenem pozna meje. Vendar bi bilo prenačljeno že danes govoriti o poroki. Mogoče bodo minila še leta, da bosta oba dozorela za zakon in da si bosta ustvarila finančno eksistenco, ki je tudi ne kaže prezreti.

Preselitev fanta v drug kraj bo morda prinesla rešitev. Če se vajino prijateljstvo obdrži kljub ločitvi in razdalji, bi bil to ugoden znak za poznejšo skupno bodočnost.

moj sin se zapira vase

Najin edinec je pravkar dovršil 17. leto. Ze nekaj časa mi povzroča velike skrbi. Vedno bolj se zapira vase, ne porazgovori se ne z očetom ne z menoj, skratku, obdal se je z molkom. Včasih si zaželim njegovih prvih pubertetnih let. Takrat se je sicer zgodilo, da sva imela glasne nastope, a vselej sem vsaj vedela, pri čem sem. Ta nenavadni mir pri njem me pa vznemirja. Moj mož je sicer mnenja, da je to povsem normalen razvojni pojav, meni pa ni jasno, da je ta razlaga pravična.

Sprijazniti se morate s tem, da vaš sin ni več otrok. Prišel je v drugo razvojno stopnjo, ki se pri vsakomur drugače izraža. Matere se vedno boje, da svojega otroka ne bi izgubile — toda, saj to ni prava izguba.

Dozorevajoči človek precenjuje s kritičnim očesom bližnjo okolico in daljni svet. Otresti se hoče vsega, kar bi moglo vplivati na njegovo svobodno sodbo. Na tej stopnji se nagibajo mladi ljudje k brezkompromisnosti in se le s pridržkom podvržejo avtoriteti staršev.

Zrhlajajte zdaj v tej dobi nekoliko vajeti in se nikar ne žalostite. (Dalje na 3. strani ovitka)

19. člen Splošne deklaracije o človeških pravicah Organizacije združenih narodov se glasi:

„Vsakdo ima pravico do svobode mišljenja in izražanja. Ta pravica vključuje tudi pravico, da zaradi svojega mišljenja ne bo nadlegovan, in pravico, iskati, sprejemati in razširjati, brez ozira na meje, sporočila in ideje s pomočjo kakršnega koli sredstva izražanja.“

Odlok 2. vatikanskega koncila o družbenih običajih pa pravi v odstavku 5: „Javno in pravočasno sporočanje dogodkov in dejstev omogoča bogatejše in trajno spoznanje vsakemu posamezniku, ki bo mogel zato uspešneje prispevati k skupni blaginji in lažje sodelovati pri napredku vsega človeštva. Človeška družba ima torej pravico zvedeti, kar je v ustreznih razmerah posameznikom in skupinam primerno. Da se pa more to prav vršiti, je treba, da je sporočilo vedno resnično.“

Ko beremo v časopisih o duhovnikih v Španiji, ki se upajo javno nastopati proti krivičnemu enostrankarskemu sistemu v domači deželi tudi s tveganjem ječe, te duhovnike občudujemo. Ko slišimo o civilnem pogumu brazilskih škofov, ki se ne pomišljajo s prižnic obsojati krivične družbene strukture v Braziliji, smo prepričani, da s tem na odličan način vrše svojo dolžnost. Ko smo brali o tegobah premaganih Biafričanov, smo z njimi sočustvovali in ves svet je zbiral pomoč zanje.

Dva meseca pred svojo smrtjo je veliki borec za pravičnost Martin Luther King v oporoki med drugim rekel: „Da, če vam je prav, povejte

natočimo si čiste resnice!

na mojem pogrebu, da sem bil veliki boben! Recite, da sem bil veliki boben pravičnosti, miru in poštenosti!“ In brazilski škof Helder Camara, nosivec nagrade Martina Luthra Kinga, se trudi zbrati skupino ljudi, ki bodo poiskali poti na radio in k televiziji, v gledališča in kino, v časopise in revije, da bodo po teh zbudili tlačenim zavest, da se jim dela krivica, in tlačiteljem vest, da delajo krivico.

Kdor se čuti člana velike človeške družine in sozadolženega za njeno usodo, se bo brez pomišljanja priključil posameznikom in gibanjem, ki iskreno zahtevajo pravičnost in mir. V svojih razmerah in po svojih možnostih bo „veliki boben“: z moralnim pritiskom bo sousmerjal razvoj na svetu k pravičnosti in poštenosti.

Za kristjana je omenjena sozadolženost za usodo sveta sama po sebi umevna, če le jemlje svoje krščanstvo kot celotnostno pripadnost njemu, ki se ni pomišljal „slepim vodnikom“ povedati, da so pobeljeni grobovi in kače in hinavci, ki požirajo hiše sirotam in vdovam, in ki se je dobro zavedal, da bo moral za to svobodno izpovedovanje resnice plačati visoko ceno.

Te misli so botrovale tudi mesečniku za naše ljudi na tujem, Naši luči, ob njenem nastanku in iste jo usmerjajo že vsa leta v njenem pisanju. Samo v okviru teh misli je mogoče razumeti njeno izhajanje, njeno zanimanje za vprašanja, ki predvsem zanimajo Slovence na tujem, zlasti v Evropi, in njen način pisanja, ko išče povsod in nad vsem resnico.

Pogoji za iskanje in pisanje resnice so pri tej reviji dani. Dana je notranja svoboda, saj je revija povsem neodvisna od kogarkoli: navdihuje jo le volja, služiti našim ljudem. Pa tudi zunanjih pritiskov ni: nobenega strahu pred zasliševanji, češ da revija ni dovolj „družbeno konstruktivna“.

Kakšnega bravca bi mogoče kdaj tako odkrito pisanje motilo. To niti ne bi bilo čudno. Če je bil kdo vrsto let navajen sprejemati le sfrizirano resnico, je prva reakcija nujno taka. A sčasoma se človek čiste resnice navadi tako kot čistega vina: ko se ga je okus navadil, česa drugega sploh ne prenese več.

Končno spada k človekovi zrelosti to, da je sposoben življenje in dogodke z lastno glavo presojudati. A kako naj to počne, če ne pride do objektivnih informacij?

Gotovo se vsakdo ne sklada z vsemi pravkar nanizanimi mislimi. A le eno vprašanje tistemu, ki misli o teh vprašanjih bistveno drugače: ali misli, da misli še demokratično?

najtežje vprašanje

ob smrti brez moči

Tudi na tem mestu svetega pisma, kot na toliko drugih, beremo o čudežu. Ta poročila lahko sprejmemo le z vero ali pa z dvomom. Ker sami ne doživljamo nobenega čudeža — vsaj ne tako očitnega, kot je bilo to v Jezusovem času — se moramo zadovoljiti s tem, da „ne vidimo, pa veruje-

mo“. Isto velja za vse Kristusove obuditve od mrtvih, torej tudi za zopetno oživitev fanta iz Naima.

Okoliščine v evangeliju opisane dogodka so žalostne: žena je bila vdova, fant je bil njen edinec, morda edini, ki je zanjo skrbel. Dovolj razloga torej, da se je zbudilo sočutje vseh, ki so pogreb videli.

Jezus je imel ne le sočutje, ampak je mogel nuditi tudi učinkovito tolažbo, konkretno pomoč: mrtvemu je vrnil življenje. Tako je poleg sočutja pokazal tudi svojo vsemogočnost. Kadar smo mi polni sočutja, imamo navadno obenem zvezane roke: pri tem doživljamo vso svojo nemoč.

Kako brez moči smo npr., če nas čaka v nabiralniku žalno pismo s sporočilom, da je ta in ta umrl. Navadno si pomagamo z že tiskano vizitko, da „sočustvujemo z družino“. To je sicer mrzla in neosebna oblika, s katero izrazimo svoje sočutje, a na ta način se najbolj hitro in preprosto izmotamo iz mučnega položaja.

Nato je šel v mesto, z imenom Naim, in šli so z njim njegovi učenci in mnogo ljudstva.

Ko se je pa približal mestnim vratom, glej, so nesli ven mrliča, edinega sina matere, ki je bila vdova. In z njo je bilo mnogo ljudi iz mesta.

Ko jo je Gospod videl, se mu je v srce zasmilila in ji je rekel:

„Ne jokaj!“

In pristopil je ter se dotaknil — nosivci pa so ob-
stali — in je rekel:

„Fant, rečem ti: Vstani!“

In mrtvi je sédel in začel govoriti. In dal ga je nje-
govi materi.

In strah je obšel vse in hvalili so Boga ter govorili:

„Velik prerok je vstal med nami“ in „Bog je obi-
skal svoje ljudstvo.“

(Lk 7, 11—16)

Kristusova naloga ni, smrt do-
končno odpraviti. To ostaja po
pričevanju svetega pisma prid-
žano Bogu samemu za konec ča-
sov.

Jezus nam torej ni odvzel na-
še usode: smrt ostaja dejstvo tu-
di za Kristusove učence. Pokazal
nam je pa način, kako naj to
svojo usodo sprejmemo, s tem da
je šel on sam pred nami po isti
poti. Sprejel je lastno smrt z mi-
rom, dostojanstvom in vdanostjo
v Očeta. Gospod je ostal tudi v
smrti gospod.

Kako naj — da preidemo na to
vprašanje — pokažemo svoje so-
čustvovanje ob smrtnih prime-
rih?

Prav gotovo se ne smemo ome-
jiti na besede, pa tudi ne na to-
lažbo z drugim življenjem. Ve-
liko bolj naj bi pokazali sočutje
z osebno bližino do tistih, ki ža-
lujejo. Vaš župnik

*Nekaj je pač treba storiti. Druži-
ne, ki nam je sporočila o smrti,
ne moremo pustiti brez odgovora.
Zato uporabimo tiskovino.*

*Ce hočemo storiti nekaj več,
pokazati resnično sočutje, tedaj
že moramo napisati nekaj vrst,
nekaj osebnih stavkov. Kako tež-
ko nam je često to izraziti. Nič
nam na misel ne pride. Besede
dostikrat izzvene izumetničeno,
narejeno, neprepričljivo. Smrt
bližnjega nas pusti nekako brez
besede, to gotovo tedaj, ko nesre-
ča ne zadene neposredno nas,
ampak naše znanke ali sosede.*

*Mi kristjani bi vsekakor mo-
rali biti posebno sposobni izra-
ziti sožalje. Kdor zares veruje, ta
ni tako brez vsake moči. Za ne-
verne je to teže: morajo se uklo-
niti slepi usodi. A tudi naša vera
v življenje po smrti ni ob vsa-
kem času enako močna. V dvo-
mih je povsem slabotna.*

Vaš faran

Gornje evangeljsko besedilo
nas sooči z dejstvom smrti. To
dejstvo je neizprosno za vsakega
človeka. Naše življenje je narav-
nano v smrt. A s smrtjo se ne
moremo sprijazniti, ker je smrt
obenem največje nasprotje naše-
ga življenja. Slehernik mora um-
reti, nihče pa ne umrje rad.

Nujno se nam stavlja vpraša-
nje, kakšno tolažbo nam nudi ob
tem dejstvu krščanstvo.

Gornji evangelij je le dal od-
govora, ki nam ga je dal Jezus.
Medtem ko se v dogodku v Nai-
mu Kristus pojavi kot tak, ki ima
oblast nad smrtjo, bo smrt kasne-
je njegova lastna usoda, ki jo bo
ubogljivo sprejel. Prav to spre-
jetje lastne smrti je prvotno je-
dro Kristusovega oznanila. Kri-
stus sam si pusti roke zvezati,
kot tudi ni na drugi strani še
zdaleka odpravil vse človeške be-
de, ki jo je na svoji poti srečal.

Judje so pričakovali, da bo
Odrešenik odpravil tudi smrt.
Evangelist Luka poroča o obu-
ditvi fanta iz Naima kot odgovor
na vprašanje Janeza Krstnika
Kristusu, ali je on napovedova-
ni Odrešenik. Da, on, na katerega
so ljudje čakali, je tu. On ima
oblast tudi nad smrtjo. Vendar

*To je konec poti. Zadnji domek
— tu na zemlji. Pravzaprav
dosti skromen.*

*To je pa tudi korak — v novi
dom. In ta je poln vsega lepega.*

vemo za pot

Najprej bi se vam rad zahvalil
za vašo neutrudno vztrajnost.
Vprašanja, ki ste mi jih iz sve-
tega pisma postavili, so vredna
premisleka.

Že večkrat se je zgodilo v določenem mestu, da so se znašli pred hišo žalosti avtomobili več pogrebnih podjetij in da so se poklicni pogrebci včasih tudi dejansko spoprijeli za krsto s pokojnikovim truplom.

Kajkrat so se črno oblečeni možje po cele dneve potikali v neposredni bližini hiše, v kateri je ležal na smrt bolan človek, in prežali na pravi trenutek.

Pogrebna podjetja so si izmislila tudi „varčevalne ukrepe“ v zvezi z vencji in cvetjem. Komaj se je zadnji izmed svojcev poslovil od krste s pokojnikom v odprtem grobu, že so poklicni pogrebci pripravili cvetje in ga iznova prodali.

Nekaj podobnega se je večkrat zgodilo tudi s krstami: ponoči so prišli ljudje od pogrebnega zavoda in so pokojnika preložili iz drago plačane, skrbno okovane mahagonijeve krste v navadno iz borovih desk.

Vsaj v omenjenem mestu je zdaj konec te grozljive kupčije s smrtjo. Vsakomur, naj je reven ali bogat, zagotavlja mestna uprava enoten brezplačni pogreb, po želji pa pošlje tudi vozilo za pokojnikove najožje sorodnike. Kdor hoče na vsak način lepšo krsto, lahko seve doplača. S tem je mesto dokončno pokopalo upe zasebnih pogrebnih zavodov na dobro kupčijo s smrtjo.

zamorec uči

Moja gospodinja je dobra kristjanka, le to vedno pravi, da je krivično od Boga, da gre dobrim ljudem slabo, slabim pa dobro. Zato sem ji pravil, da je šel v naši vasi nekoč poglavar k belemu očetu in rekel:

„Poslušaj, beli oče: Bog, ki si nam ga prinesel, vse premalo stori za nas. Bili smo krščeni, pa vseeno smo pridelali malo krompirja in krokodili so nam požrli štiri krave.“

Beli oče pa je dejal:

„Saj sem vam povedal, da bomo šele po smrti prišli v kraljestvo večnega Kralja, kjer bo veselje in sreča in ne bo krokodilov. Po smrti bomo želi, kar smo sejali. Kdor je sejal z dobrimi deli veselje, bo užival veselje, kdor pa s slabimi deli žalost, bo tudi žalost žel.“

Kdaj pa sta še bili setev in žetev istočasno? Sadili ste krompir: mnogokrat se je bilo treba skloniti in kopati ste morali, tudi niste smeli jesti krompirja, ampak ste ga morali zasuti z zemljo in potem čakati, da je dozorel. Vaši trebuhu so bili čisto majhni in cvilili ste od lakote. Čez nekaj mesecev pa ste izkopali krompir z mnogimi gomolji in veselje je bilo veliko in imeli ste trebuhe kakor velika kača, kadar požre

morskega prašiča. Nekaj drugega je setev in nekaj drugega je žetev. Ali ni bedak, kdor hoče imeti že ob setvi tudi žetev? Skozi vse življenje moramo sejati, žetev pa pride po smrti.

Če hočeš že sedaj vedno žeti veselje, čeprav si vsejal komaj nekaj dobrih del, potem poskusi najprej pri krompirju, če ga boš mogel obenem saditi in pobirati. Če se ti bo to posrečilo, potem pojdi k Bogu in mu očitaj.“

Tedaj je poglavar dejal:

„Beli oče, vidim, da so moji možgani tako majhni, kakor so moja usta velika. Imaš prav, setev je žalostni čas. In ker je naše življenje čas setve, se morejo dogajati žalostne reči, čeprav delamo zelo dobra dela. Ta še niso pognala, saj so šele vsejana. Zdaj razumem, zakaj so nam krokodili kljub krstu raztrgali štiri krave in zakaj jim Bog, čeprav nas ima rad, ne zašije gobca.“

To sem ji pravil. Gospodinja pa je rekla, da je to neumnost. Zanimivo: pogani so razumeli, kristjani pa ne razumejo. Sedaj jim bom poskusil to stvar razložiti. Zelo sem ponosen, da lahko zamorec opravlja misijonsko delo med belimi.

Cunje in stara šara za reveže

„Zakaj sem srečen,“ sprašuje mladi fant iz Milana, „ko vlečem to zarjavelo peč, ki mi je ranila roke? Zakaj vidim enako srečo v očeh drugega fanta, čeprav se stiskamo kot sardine v škatli na tovornjaku, prenapolnjenem s papirjem, cunjami in starim železom? Ko se vrnemo v taborišče utrujeni, umazani in prepoteni, kako to, da tedaj pojemo, kot da bi se vrnili z izleta?“

Tako kot ta fant bi se lahko spraševala cela vrsta drugih fantov in deklet, ki so se prav tako kot on pridružili francoskemu patru Pierru, da bi s skupnimi močmi pomagali revežem. Vsa ta mladina najde svojo srečo v sreči drugih. Včasih delajo do onemoglosti — za najbolj trpeče na svetu.

Mladi prostovoljci prihajajo z vseh koncev in krajev zemlje.

Leta 1963 je bilo 20 udeležencov iz 3 dežel.

1964: 60 iz 5 dežel.

1965: 650 iz 11 dežel.

1966: 1.000 iz 14 dežel.

1967: 4.000 iz 27 dežel.

1968: 5.000 iz 29 dežel.

1969: 5.500 iz 32 dežel.

Letos je sodelovalo pri tem delu, ki se imenuje „Akcija Emavs“, 7.000 fantov in deklet iz 35 držav. Akcija se je vršila od junija do septembra v Franciji, v rodanski dolini. Doslej se je to delo vršilo poleg v Franciji še v Italiji in na Danskem, drugo leto se bo v Avstriji.

Pater Pierre kliče k temu delu mladino; tisto mladino, ki si upa tvegati, ki pozna poleg telesne lakote tudi lakoto za večnim; ki proti družbi ne protestira z gesli in uživanjem mamil, ampak z lastnim potom in žulji; ki zna sama nase pozabiti v službi izrinenih iz družbe in od družbe pozabljenih.

Odzivajo se fantje in dekleta, od 18. leta dalje, iz Francije, Anglije, Poljske, Čila, Belgije, Severne Amerike, Maroka, Italije, Irske, Švice, Švedske, Danske, Španije, Finske...

Mladi žrtvujejo za to delo počitnice in prosti čas. Pater Pierre zahteva od njih dobro voljo, pogum, humor, tovarištvo in navdušenje.

Stanujejo v zapuščenih tovarnah, v razpadajočih kmečkih hišah, po šolah, šotorih, župnijskih dvoranah, skladiščih, kantinah in športnih dvoranah.

Kadar sedejo k mizi, da pojedjo preprosto jed, molijo svojo posebno molitev: „Bog, pomagaj nam, da nam bo uspelo dati kruh tistim, ki so lačni, in občutje lakote tistim, ki imajo kruh.“

Prostovoljno se odločijo za precej strog način življenja. Alkohol je strogo prepovedan, celo najlažje pivo. Kaditi smejo le pri mizi po kavi. Zelo morajo paziti na snago. Če je več jedi, je za vse jedi le en krožnik.

V tej bratski družini je veselja na pretek, posebno kadar se zvečer ob tabornem ognju ali pri prižganih svečah razgovarjajo in pojejo.

Naj bodo po poklicu karkoli, inženirji, učitelji, učiteljice, študentje, zobozdravnice, varivci, tajnice, strugarji..., v „Emavs“ so vsi cunjarji. Nabirajo ropotijo po podstrešjih, kleteh, garažah, kupih smeti. Zbirajo stare predmete. Izbirajo jih in urejajo. Potem jih očistijo in prodajo.

Med to kramo je mogoče najti vse mogoče: gasilske čelade, klečalnike, društvene prapore, sablje, ptičje kletke, punčke iz cunj, natlačene glave severnih medvedov, vrata od avta, školjke za stranišče, banje, žige, čevlje, akvarije, zdravniške potovavke, petrolejke, violine, blazinice za šivanke, gramofone, likalnike, uteži, mlinčke za kavo, košare, ponve in tisoč drugih stvari.

Staro železo pokupijo trgovci na debelo kot baker, kositer, aluminij itd. Prav tako v bale stisnjen papir in cunje.

Mladi cunjarji iz „Emavs“ pazijo na vsak košček papirja. Vsak kos ropotije se spremeni v njihovih rokah v zlato za najbolj revne; lani so na ta način nabrali 1 milijon mark.

Mladi prostovoljci spreminjajo nerabno kramo brez vrednosti v kruh za lačne, v knjige za tiste brez šole, ki so lačni znanja, v opeko za tiste brez strehe in v zdravila za bolnike.

Veliki socialni delavec francoski p. Pierre se čuti povezan s človeštvom kot s svojo družino. Stara šara, ki rjavi po podstrešjih in kleteh, lahko postane kruh za lačne, če se je dotakne ljubezen...

● NA IRSKEM še vedno ni soglasja med katoličani in protestanti. Baptistični list v Washingtonu je predlagal, naj bi papež in glavni tajnik Ekumenskega sveta odpotovala v Severno Irsko in tam na cestah in trgih skupaj nastopila in pregovorila sprti stranki, naj se spravita.

● Po podatkih Sveta za duhovništvo pri JUGOSLOVANSKI ŠKOFOVSKI KONFERENCI je bilo leta 1968/69 po jugoslovanskih katoliških malih semeniščih 1892 semeniščnikov (1015 škofijskih in 877 redovniških), leta 1969/70 pa 1777 (940 škofijskih in 837 redovniških). V velikih semeniščih v Jugoslaviji je bilo v šolskem letu 1968/69 1346 bogoslovcev (v škofijskih 934, v redovniških 412), v šolskem letu 1969/70 pa 1365 (v škofijskih 933, v redovniških 432).

● NIZOZEMSKI KARDINAL Alfrink je v posebnem članku odgovoril tistim, ki kritizirajo nizozemske škofe, češ da niso bili v zadnjih letih dovolj odločni. Dejal je, da škofje nameoma niso hoteli posegati po avtoritativnih ukrepih. Prepričani so, da zahteva današnji čas metodo dialoga, kateri se morajo tako verniki kot škofje šele privaditi.

cerkev se prenavlja cerkev hoče služiti cerkev hoče biti kvas sveta

● ZAMBIJSKA škofovska konferenca v Lusaki (Afrika) se je odločila, da prosi Vatikan za izjemno dovoljenje, da bi se mogle cerkvene poroke sklepati v izjemnih primerih, ko duhovnik ne bi mogel priti in prisostvovati poroki, tudi pred laiki, katehisti in sploh pred laiki, ki bi bili zadosti kompetentni. Škofje pripominjajo, da je ta ukrep postal nujno potreben, kajti v nekaterih predelih dežele čakajo verniki včasih po mesece in več, da pride k njim duhovnik.

● V PERUJU so katoliški vzgojitelji prosili episkopat, naj v državi ustanovi center, ki bi se zanimal za vzgojo in ki naj bi študiral reformo, ki jo glede poučevanja namerava predložiti država. Prosili so tudi, naj bi radijske in televizijske oddaje imele v rokah reprezentativne in ne privatne skupine.

● Od 24. do 26. septembra se je vršila jugoslovanska škofovska konferenca na VISOVCU pri ŠIBENIKU. Za novega predsednika je bil izvoljen zagrebški nadškof in metropolit dr. Franjo Kuharič.

● Papež je sprejel tudi vabilo škofovskih konferenc Oceanije in

Slovenci ob meji

GORIŠKA — Okoli osemsto Slovencev se je zbralo na praznik Žalostne Matere božje k romanju na Barbano. Romarji so bili s Tržaškega in z Goriškega, od koder so bile zastopane vse slovenske župnije. — Na 9. mednarodnem pevskem tekmovanju v Gorici so nastopili tudi trije slovenski zbori s Tržaškega in Goriškega. — Katoliško prosvetno društvo Mirko Filej iz Gorice je priredilo izlet v Logarsko dolino, ki je zelo lepo uspel. — Sredi septembra so imeli goriški dijaški študijske dneve v Zabnicah,

vasici pod Sv. Višarjami. Tri dni so preživeli v razgovorih in razmišljanjih o narodnostnih in verskih vprašanjih.

TRŽAŠKA — Po večletnih prizadevanjih, zahtevah in protestih je italijanska vlada v Rimu končno odprla na strokovnem zavodu in Trstu sekciji za orodjarje in šivilje, namenjeni slovenskim učencem. To naj bi bil začetek slovenske strokovne šole, katero zahtevajo Slovenci v Trstu že več let. — Sončni dnevi letošnje jeseni so zvalili tržaške skavte in skavtinje v naravo. Nad sto se jih je zbralo na Opčinah, kjer so imeli po maši v Finžgarjevem domu sestanek, po kosilu pa so se odpravili na izlet v dolino Prčedol. Dan so zaključili s tabornim ognjem, ki so ga obiskale tudi goriške skavtinje. — V tržaški pokrajini so demokratični

Slovenci po zadnjih občinskih volitvah ohranili dve županski mesti, v Nabrežini in na Repentabru. — Tržaški harmonikarski ansambel Miramar je dosegel prvo mesto na vsedržavnem tekmovanju harmonikarjev v Paviji.

KOROŠKA — Zveza cerkvenih pevskih zborov in Trstu je letos priredila za svoje pevce v Tinjah počitniški pevski tečaj. Preko 60 pevcev iz skoraj vseh slovenskih krajev na Tršaškem je prvo polovico dneva namenilo študiju in vajam, drugo polovico pa izletom in družabnosti. — 10. oktobra so proslavljali na Koroškem petdesetletnico plebiscita, ko je južna Koroška pripadla Avstriji. Obljube, katere so dajali Slovincem, če glasujejo za Avstrijo, še danes niso izpolnjene. Nasprotno, narašča zapostavljanje in pritisk na vse, kar je še slovenskega.

se bo udeležil njihovega zborovanja v mestu SYDNEJU. Ker je katoliško prebivalstvo Avstralije želelo in je civilna oblast naklonjena, se bo sv. oče udeležil tudi slovesnosti obhajanja dvestoletnice odkritja avstralskega kontinenta. To bo papeževo osmo potovanje izven Italije.

● **PAPEŽ** bo v drugi polovici meseca novembra obiskal Daljni vzhod. Takrat bo zasedanje škofovskih konferenc Daljnega vzhoda; razmotrivali in razpravljali bodo o važnih vprašanjih na področjih ondotnih škofij. Škofje Daljnega vzhoda so želeli, da bi bil sv. oče navzoč pri tem zborovanju. Povabili so ga, papež je vabilo sprejel.

Slovinci po svetu

ARGENTINA — V Slovenskem domu v San Martinu je na sestanku Lige žena in mater predaval prof. Verbič o temi: „V koraku s sodobnostjo“. V istem domu so imeli teden dni kasneje prvi večer o lepota Slovenije. Diapozitive je spremljalo lepo besedilo in slovenske pesmi. — V San Justu je v Našem domu prof. Tine Vivod govoril dekleto in fantom o vtisih iz Evrope, p. Kukovica v okviru Zveze mater in žena o možu in ženi v zakonu, na roditeljskem sestanku

šole Franceta Balantiča pa ga. Pavlina Dobovškova in g. Pavel Fajdiga o pomenu slovenske šole za argentinsko in slovensko življenje. — Na rednem mesečnem sestanku Slovenske dekliske organizacije in fantovske zveze sta profesor Terezika Marn in inženir Jernej Dobovšek podala kritičen pogled na mladino v Sloveniji. — V okviru Slovenske kulturne akcije je imel prof. Srečko Baraga predavanje o krepkem deležu politične emigracije pri ustanovitvi slovenskih in hrvaških šol na Primorskem pred 52 leti.

KANADA — Slovensko letovišče pri sv. Treh kraljih je z novim bazenom veliko pridobilo. Obisk se je v letošnjem poletju zelo dvignil. Rojakom se je kraj tako priljubil, da v bližini najemajo parcele ter si gradijo počitniške

hišice. Nastajati bo začela slovenska poletna vas, ki bo vsej okolici vtisnila slovensko obležje. — Na prostoru svetovne razstave prirejajo vsako leto etnične razstave. Slovensko razstavo so organizirali župljani slovenske cerkvene skupnosti. Obiskovalci so govorili, da je bila ta razstava doslej ena najlepših. — V dvorani župnije Brezmadežne je imela občni zbor slovenska podporná organizacija Bled, ki je ena prvih slovenskih organizacij v Kanadi. — Opravila je doslej pionirsko delo v prid slov. skupnosti. — Župnija Brezmadežne je septembra obhajala 10-letnico ustanovitve.

ZDA — Kulturna društva v Euclidu so priredila koncert v Slovenskem društvenem domu, dramatsko društvo Naša zvezda pa igro v istem domu.

vročá vprašanja:

moderne cerkve

Mi Slovenci smo tako navajeni na naše baročne cerkvice, da smo tudi na tujem najbolj srečni v našim cerkvam podobnih svetiščih. Koliko kritike je med nami pogosto slišati o modernih cerkvah. Kaj je k temu reči?

Umetnost je izraz svoje dobe. Sakralna umetnost je pa izraz vernosti svoje dobe.

Drugačno je bilo gotsko hrepenenje v nadsvetnost, drugačno razpoloženje renesanse, ki je hotela bolj povežati onostranstvo s tostranstvom; spet drugačna duhovnost „zlatega baroka“, vsa zaverovana v onstransko glorio (s primesjo tostranskega triumfalizma); drugačna duhov-

nost, ki je po gorskih obronkih razpostavljala naše cerkvice, včasih tako skromne, da komaj ugašeš, kateremu slogu bi naj pripadale. In kaj naj rečemo o mogočnih, a tako praznih in brezdušnih „vedevoranaah“, s katerimi se je „proslavil“ prehod iz 19. v 20. stoletje?

In moderne cerkve? Poznamo zelo posrečene moderne cerkve, poznamo manj posrečene in ponesrečene.

Na svetovni razstavi v Bruslju so imeli zelo preprosto kapelo, za katero so govorili: Kakor si vstopil, si že moral moliti.

Neko svetišče je res svetišče, če umetnik najde pravo razmerje, harmonijo oblik in barv, svetlobe in teme, toplote in veličastja, skratka občutje svetega. Za to je potrebna študij in znanje, skušnjava in psihologija. Še bolj pa talent in intuicija. In — osebna globina. Prava umetnost je vedno mistična.

Vsaka sveta umetnost naj bo obenem izpoved vere.

M. Ž.

manjvrednosti kompleks ima

„Manjvrednosti kompleks“ je danes že krpatica, ki jo pozna vsakdo. Čeprav je pri govorjenju o tem mnogo pretiravanja in posploševanja, je vendar v njem tudi jedro resnice.

Poglejmo nekaj primerov!

● Starši imajo sedem otrok. Vsi so krepki in zdravi, samo nad tretjim po starosti se oče in mati pritožujeta, da je „čisto za nič“, „vsega se boji“, „nič si ne upa.“ Boji se iti v šolo, ne upa sam v gozd, povsod se boji kače, čeprav je ni videl še nikjer, boji se seveda tudi psa in sploh vsake živali, če zagleda strigalico, se začne dreti, kot bi ga iz kože devali. K hiši pride

Srčna kultura za vse

V mercedesu sedi neolikanec, sprt s srčno kulturo in obzirnostjo. Bogatija na štirih kolesih ni zmerom v sorodstvu s srčno kulturo. Dama s srebrno pobarvanimi nohti in pretirano pordečenimi ustnicami ne zna govoriti: skače v besedo, ne posluša drugih, od časa do časa izusti kakšno prostaško besedo. Okus za zunanjo ureditev se pač vedno ne ujame z bontonom.

Pri lepem vedenju ni glavna zunanost. Naučiti se nekaj pravi lepega vedenja, še zdaleč ni vse. Obvladati moramo sami sebe, svoje misli in čustva. Urejena zunanost bi morala biti le izraz urejene notranjosti.

Pravila lepega vedenja nam bodo vedno prav prišla. Poglejmo nekatera!

● Smešno je, če se hoče starejša dama vesti, kot bi bila dvajset let mlajša. Le kdo bi se ne muzal, ko bi videl babico v kavbojkah ali dedka v kričeči srajci in nogavicah? Vsaka starost ima svojo lepoto in vsak človek naj bi znal poiskati in prikazati prav tisto lepoto!

● Človeku postaja slabo, kadar se sreča z nekom, ki govori afektirano, narejeno, nenaravno. Kako je že tista gospa govorila? „Potlej sem v zlatarni kupila prstan z rabinom in še broško z ateistom.“ Ali tisti gospod, ki je pravil, da je Bologna logično mesto, da je določena cerkev akustična zlasti pozimi in da je činkvečento njegova najbolj priljubljena pijača.

● Če smo stopili v restavracijo ali v hotel, pa beremo na jedilniku jedi s tujimi imeni, je pametno, da vprašamo natakarja, za kakšno jed pri tistem imenu gre. Tako nam bodo mnogokrat prihranjena neprijetna presenečenja.

● Lahko se nam primeri, da smo pili čez mero. Rahlo okajenost sicer še ni pitje čez mero, prav pa je, da se poznamo, kakšni smo, kadar nam je bil alkohol všeč: nekateri se smejejo in molčijo, drugi kažejo fotografije svoje družine in pri tem jočejo, tretji ne pustijo drugim do besede in govorijo samo o sebi in kar se da z visokimi, po možnosti tujimi besedami. Redko kdo je prijeten, kadar je pogledal pregloboko v kozarec. Najbolj pametno je, da jo čimprej po francosko poberemo iz družbe v takem primeru. Drugi dan nam ne bo treba pred ljudmi, s katerimi smo bili prejšnji večer skupaj, gledati v tla.

● V družbi je prijetno, kadar zna kdo od družbe pripovedovati anekdote. Silno neprijetno pa je, ko kdo „duhoviči“ in se je treba obvezno smejeti (bodisi ker je šef, gostitelj), ko je vse pripovedovanje neduhovito in omejeno. Vsa družba bi morala takega „duhoviteža“ poučiti tako, da bi ga pustila, naj se smeje sam svojim „duhovitostim“, ona pa bi ostajala resna — če bi seveda mož tak pouk razumel. Še to bi bilo omeniti, da opravljanje ni isto kot pripovedovanje anekdot.

● Redno prihaja v družbi tudi do debat. Debata je lahko dolga, napeta, zanimiva, vselej pa naj bi bila strpna. Sogovornikovo inteligenco je treba spoštovati, če pa postane jasno, da se debata ne bo končala, ker misli ta, s katerim govorimo, da mora imeti vedno prav, ali ker ni sposoben za dokaze, debato vljudno končamo. V debatah gre za razloge, ne za razkazovanje lastne modrosti, najmanj pa seveda za žaljenje. Sleherna ironija med normalno občutljivimi ljudmi še ni žaljiva, ampak priložnost, da vljudno vrnemo milo za drago — če znamo. Debata se mora kon-

čati brez zamere, toliko moramo biti že kulturni in strpni.

● Še nekaj besed o vedenju v gostilni. V gostilni ne moremo pričakovati pijač in jedi kot v hotelu ali restavraciji, upravičeno pa smemo upati, da bomo dobili snažen jedilni pribor in snažne kozarce. V gostilni ni dovoljeno — kot nikjer drugje ne — pri jedi mlaskati ali nositi nož v usta. Lahko pa vzamemo kos piščanca kar v roke in narezek lahko jemljemo s krožnika z zobotrebcom, če ni prinesel krčmar vilic in noža. Pójemo le, če imamo dovolj posluha in če gostom pri sosednih mizah naše petje ne bo vsaj nevšečno.

Pazite na svojo težo!

Normalna teža trideset let starega človeka, ki naj bi jo ohranil tudi kasneje, je:

Ženske:		Moški:	
velikost	kg	velikost	kg
152	53,2	162	60,7
154	54,8	164	62,5
156	55,6	166	63,8
158	56,1	168	64,6
160	57,9	170	66,0
162	59,3	172	67,8
164	61,6	174	69,7
166	62,5	176	71,3
168	63,7	178	72,2
170	64,6	180	74,4
172	66,3	182	76,6
174	67,8	184	78,9

na obisk mož, ki mu ponuja bonbone, on pa beži iz strahu pred „kosmatim dedom“; boji se teme; ponoči sam ne upa nikamor, niti iz sobe v kuhinjo, če ni luči; iz pritličja v prvo nadstropje ga je po stopnicah kar groza itd. Zato res ni za nobeno rabo. Pravijo, da noče delati, a to ni čisto res. Delal bi že, a skoraj z vsakim delom je združeno kaj takega, česar se on boji,

Okrog njegovega sedemnajstega leta so se začele javljati prve resnejše težave. Zdravnik je ugotovil, da je fant slabokrven, zato ne sme na sonce, in da ima srčno napako, zato je za težja dela nesposoben.

Tako je zdravnik odkril ozadje, zakaj se fant boji vsega: telesno je bil preslaboten, čeprav se mu na zunaj ni nič videlo. To slabotnost je čutil ob svojih bratih in sestrah pa tudi v šoli med součenci. Iz podzavesti mu je prešla v zavest: čutil se je manjvrednega.

To občutje manjvrednosti je njegovo telesno slabost še stopnjevalo. Telesni šibkosti se je pridružila še duševna zavest, da itak nič ne more, da je zanič, da so vsi močnejši in več vredni od njega.

Tako je povsod vsaj za korak za drugimi: nikoli dovolj pogumen, brez odločnosti, večni cincavec, ki se za nobeno stvar ne more odločiti, delo mu ne gre od rok.

● Deklica s podobnimi lastnostmi je kakor pravkar opisani fant. Tudi ona se vsega boji.

Pri njej sta še dve obteževalni okoliščini: najmlajša je med desetimi otroki, povrh pa še deklica. Najstarejši, ki so deloma že poročeni in imajo otroke, starejše od nje, ki je „njihova tetka“, ji dajo čutiti: „Čemu je še ta za nami prišla, saj nas je bilo že tako in tako dovolj?“ Nadarjena in pametna pa je, zato te očitke še teže prenaša, ker jih že zgodaj predobro razume.

In tako mala zdihuje: „Zakaj moram biti ravno jaz najmlajša?“

Tudi oče in mati, ki jo imata sicer rada, ji tega manjvrednostnega čuta ne moreta odvzeti. Saj

sama slišita od starejših marsi-
kakšno zaradi nje in jo na tihem
„požreta“.

Tako se drobno dekletke razvi-
ja v plaho srnico, ki ne ve, v ka-
teri kot bi se skrila pred močnej-
šim svetom starejših bratov in
sester. „Čemu sem na svetu?“ se
malodušno sprašuje v svojem
manjvrednostnem čutu, ki se z
leti vedno bolj razvija v pravo
črnoglednost na svet in življenje.
Nedružabna postaja. Najljubše
ji je, če nikogar ne sreča in ne
vidi, če ji ni treba imeti nič
opravka z ljudmi. Nikogar ne
upa prav nagovoriti. Edine prija-
teljice so ji knjige, v katerih se
ji odpira širok svet in zanimivo
življenje.

● Vzklik „Rada bi bila fant!“
je pri ženskem, zlasti mladem
dekliškem svetu zelo pogost. De-
klince se čutijo manjvredne v pri-
meri z moškimi. V naši zapadni
kulturi je pač tako, da velja mo-
ški za več vrednega. Odtod tudi
znana gibanja za enakopravnost
žene.

V matriarhatu, to je v kultu-
rah, kjer „mati vlada“, pa je rav-

Od samih dobrih sklepov člo-
vek ne bo shujšal, treba je tudi
kaj storiti za to. Nastavite bu-
dilko za pet minut prej zjutraj,
potem boste imeli čas za majhno
jutranjo vajo. Ležite na tla, noge
vtaknite pod omaro, dvigajte
gornji del trupa, ne da bi si pri
tem pomagali z rokami, in se spet
počasi spustite nazaj na tla. To
vajo ponovite vsako jutro vsaj
desetkrat!

Šola za odrasle

Spregovorimo o stvarih okrog
mize, polne jedi in pijače.

O teh zadevah bi se dalo na-
pisati debele bukve, kako je bilo,
kako je in kako bi moralo biti.

Še danes so v čislih navade,
katerim nihče ne ve izvora in ki
bodo ostale v navadi še bog si ga
vedi kako dolgo. Recimo:

„Krožnika ne dvigaj visoko, da
izsreblješ juho do poslednje kap-
lje. Nagniti ga smeš le narahlo
in sicer proti sredini mize.“

Tega, ki si je to izmislil, bi rad
poznal in se z njim pomenil na
samem.

Dvigaj krožnik, na katero
stran hočeš, in pojej juho do po-
slednje kaplje! Važno je le, da z
žlico ne ropotaš.

Vilice, noži, žlice, sploh jedilni
pribor, ni za to, da z njim bob-
naš.

Ali pa: „Če natakaš vino v ča-
še, natoči najprej nekaj kapljic
sebi, nato pa polni ostale kupi-
ce.“

To je meščanstvo. Meščanstvo
izumira, a ta navada se uporno
vzdržuje... Natočiti sebi prej
kakor drugim kaže kvečjemu ta-
krat, kadar si steklenico odprl
pri mizi in so padli v vino koščki
plutovine.

Kar se tiče uporabe raznih vi-
lic, nožev, lopatic, ki jih najde
človek včasih poleg krožnika, si
nikar ne beli glave, kako se upo-
rabljajo. Počakaj, da jih prično
uporabljati drugi, in stori potem
ti prav tako! Poleg vsega: tako
se ne spodobi, da začneš ti prvi
jesti...

„Z Angleške je prišla in se po-
vsod udomačila navada, da drži-
mo vilice v levi, nož pa v desni

roki. Kdor tega ne zna, naj se
nauči, da se v družbi ne osmeši.“

Kaj pa še! Zakaj bi bil sme-
šen, če ima vilice v desnici in
nož v levici? Če ti je všeč, da dr-
žiš nož in vilice tako, drži jih, in
vse bo v redu in prav. Važno je
morda to: nož po navadi držimo
s palcem in sredincem in s ka-
zalcem pritiskamo. Pazimo, da s
kazalcem pritiskamo na ročaj in
ne na rezilo, prav posebno pa še,
da ne potujemo z njim vedno
bolj proti koncu rezila...

Cmokati, srebati, srkati, sploh
izvajati ob mizi pri jedi kakršno-
koli muziko ni dostojno.

Tudi s polnimi usti rajši ne
govori! Razlogi so popolnoma
jasni.

○

Imam znanca. Pa sem pri njem
na kosilu in poleg mene sedi dru-
žinski naslednik, osemletni ko-
drolašček. Mali s polnimi usti ves
čas nekaj momlja, pa mu pravi
oče:

„Hem ti he ihokat ékel, a ne
ohói h óunimi úhi!“

„Kaj?“ (Mali ni nikoli slišal,
da je treba reči „prosim“ ali
„oprostite“, kadar česa ne razu-
me...)

„Hem ti he ihokat ékel, a ne
ohói h óunimi úhi!“

„Kako?“

Mali na široko odpira oči. Oče
naposled stlači vse, kar je imel v
ustih, dol po grlu in v tretje raz-
burjeno zakriči:

„Pravim, da sem ti že tisočkrat
rekel, da ne govori s polnimi
ustimi!“

Oh, da! Današnja mladina je
sila nevzgojena in tudi nič ne u-
boga! Bog ve, zakaj je taka...

○

Vilice so za to, da z njimi jedi
nabadaš. Prikuh pa ne nabada-
mo in tudi mečkamo jih ne. Če
gospodinja servira krompir v ko-
sih ali grahovo prikuho, nikar ji
z mečkanjem ne povej, da imaš
rajši krompirjev ali grahov pi-
ré...

Nož je za to, da z njim jedi
razrežeš. Vse jedi, katerih ni tre-
ba razrezati, jemo z vilicami. Če
je jed uporna, jemo z vilicami v
levici in si z nožem v desnici po-
magamo „nalagati“ vilice. Včasih
si pomagamo s kruhom in zadeva
je lepo in primerno urejena.

Kruha ne režimo, temveč ga lomimo. Ne vem, zakaj. Najbrž zato, ker bi bilo sicer preveč razrezanih prtov. Kruha ne jemo, kakor da bi bil sendvič, temveč ga lomimo sproti za vsak grizljaj.

Solate ne režemo. Gospodinja jo navadno že pripravi tako, da so koščki primerni za še tako majhna usta...

Moj prijatelj naredi včasih takole:

Za kosilo mu žena pripravi goveje meso, krompir in sladko zelje. Pa mož razreže meso na primerne koščke, zmečka krompir in potem zmeša vse skupaj, kakor se meša cement. Nato vzame vilice in pojé vse skupaj z velikim tekom.

Če bo njegova žena zaradi tega nejevoljna, bom jaz potegnul z njo...

Kadar pri jedi pijemo, je važno samo eno: preden vzamemo kozarec v roke, si vedno očistimo ustnice s prtičkom.

Ni namreč lepšega za soseda, kakor videti tvoj kozarec in na njem sledove omake...

Prejšnji teden je povabila odlična družina mojega prijatelja na večerjo. Dolgo časa se je čisto v redu obračal. Pri pečenki se ga je pa polastila smola, da mu je zdrknul kos mesa najprej na hlače in potem na tla. Bister kakor je, je hitro spregledal nevshečni položaj in nikakor ni mogel dopustiti, da obvisi krivda na njem. Pod mizo je sunil uporni košček pečenke v smeri proti drugemu gostu.

Ko je videl, da je uspel, se je sam pri sebi kar pregrešno veselil...

Če nas preganja nesreča in precuknemo posodo z omako, ali pa če nas doleti isto, kar je doletelo mojega prijatelja, izjavimo lepo ljubeznivo: „Vidite, gospa, ves dan sem vedel, da se mi bo nekaj naredilo. No, in tu imate spet dokaz o pravilnosti mojih slutenj.“

Pa je opravljeno. Z dovtipom. Brez zamere.

Ost

Detektivska uganka

„Ja, Petrič je prišel k meni sredi popoldneva, nekako ob pol štirih,“ je razlagal Pavlič detektivu. „Še prav zanimivo naključje je bilo: ko me je čakal, da sem se obrnil, je vzel v roke moj fotografski aparat in se delal, kot da me bo fotografiral. Kar nenkrat se mu je aparat sprožil in tu je fotografija.“

„Aha, fotografija, ki jo aparat sam razvije takoj, po fotografiranju,“ je ugotavljal detektiv in si sliko ogledoval.

„In potem?“ je vprašal detektiv.

„Potem sva se peljala z mojim avtom v banko, kjer je on vzel dvajset tisoč. Ko sva potem čakala v restavraciji zastopnika podjetja, kateremu naj bi Petrič izročil denar, je prišel natakár z

novico, da kliče nekdo Petriča k telefonu... Potem ga nisem več videl. Ko sem čez četrto ure opazil, da ga ni, sem obvestil vas.“

„Zelo lepo in prav,“ je rekel detektiv, „a moram vas prijeti. Niste govorili resnice, zato pade sum, da ste v zvezi s tistimi, ki so Petriča odpeljali, na vas.“

S katerimi besedami se je Pavlič zapletel v laž?

(Rešitev v prihodnji številki).

REŠITEV UGANKE iz prejšnje številke: Finžgar je šel peš. Ribič se je peljal s kolesom, Antonič z avtobusom, Slemc pa z vlakom.

no narobe: tam je možki manjvreden, tam bi se čutili fantje zapostavljeni, ne dekleta.

Ta tožba je pri mlajših bolj pogosta kot pri starejših. Pri otrocih je skupna deklicam in dečkom. Tudi v dečkih je „moški protest“. Ko so majhni, bi že radi postali veliki.

Vse deklice seveda nimajo ženskega manjvrednostnega čuta. Nekatere se nikoli ne pritožujejo nad življenjem, ki jih je postavilo na žensko polovico. Druge skušajo prikriti svoj manjvrednostni čut s stalnim zabavljanjem čez moške in umetnim poudarjanjem ženske večvrednosti: „Kaj bi dedci počeli brez nas?“ in podobno. To so značaji „možače“.

Zdravo, razvito dekle, ki ima dobre živce in ni bilo v družini zapostavljeno, tega manjvrednostnega čuta nikoli nima. Njej sta njen položaj in vloga dekleta tako samo ob sebi umevna, da ji to ni vprašanje. Zlahtno žensko bitje z zdravim telesom, pravilno, enakovredno vzgojo in z zdravim odnosom do družbe ženskega vprašanja sploh ne postavlja.

Dr. A. Trstenjak

novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
novice novice novice novice novi
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
od doma
novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice
ce novice novice novice novice no
vice novice novice novice novice

BLED — *Mallnerjev hotel, ki je nad sto let služil gostom in je najstarejši hotel na Bledu, bodo v kratkem podrti. Po prvi svetovni vojni ga je kupil hotelir Kenda. Ko je Kenda prišel na boben, je prišel hotel v državne roke. Med nemško okupacijo je bil v hotelu sedež Gestapa za vso zasedeno Slovenijo. Po vojni je dobil ime „Parkhotel“. Na mestu starega hotela bodo zgradili nov hotel iz betona, ki bo imel štiri nadstropja in okrog 400 ležišč, z vsemi modernimi pritliklinami. Vprašanje pa je, kako se bo arhitektonsko ujemala nova zgradba z jezerom in okolico?*

BOHINJ — *PTT podjetje iz Kranja je odprlo v novem trgovskem centru ob Bohinjskem jezeru novo poštno postopje. Nova pošta je stala milijon dinarjev. V naslednjih letih bodo v njej namestili novo avtomatsko telefonsko centralo. Bohinjci so morali sedem let čakati, da se jim je uresničila njih želja, ker urbaniistični načrti niso bili izdelani preje.*

BOVEC — *Sen Bovčanov o zimskem športnem centru pod Kanihom se bo uresničil. Slovenske banke zanj niso imele denarja. Beograjska investicijska banka pa je odobrila posojilo 56 milijonov v ta namen. Iz Bovca bodo zgradili 5.800 m dolgo gondolsko žičnico, ki bo lahko na uro prepeljala 900 oseb. Višinska razlika med spodnjo in zgornjo postajo bo znašala 1800 m. Ob zgornji postaji na višini 2.222 m bodo zgradili dve sedežnici in dve vlečnici na okoli ležeča smučišča. Poleg postaje bodo zgradili restavracijo z 250 sedeži, v Bovcu samem pa hotel z 231 posteljami ter pokritim bazenom. Celotna*

Z izvirski iz sloven
skih revij in časopi
sov, ki izhajajo doma
in po svetu, skuša
mo zasledovati doga
janje med Slovenci.
Za utemeljenost ko
mentarjev in mnenj
ne odgovarjamo. Iz
podane snovi naj si
bravci sami ustvarijo
sodbo o življenju
slovenske družbe! —
Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu

Ob 50-letnici ko roškega plebiscita

SVOBODNA SLOVENIJA
ESLOVENIA LIBRE

10. oktobra preteče petdeset let, kar se je izvršil na Koroškem za nas tako tragičen plebiscit. S tem sta bila od Slovenije odtrgana zibelka slovenstva in slavni spomenik slovenske samostojnosti, kjer so Slovenci pred tisoč leti volili „po svoji volji“ svoje vojvode, državne poglavarje.

Ta nesrečni plebiscit je ločil od nas slovensko Koroško pod Dravo, dasi so se občine z večino glasov (55%) izrekle za priključitev k Sloveniji. Od 25.000 Slovencev je glasovalo 15.000 za SHS in 10.000 za Avstrijo. Odločilo pa je 12.000 nemških glasov, od katerih so jih 5.000 dala pomemčena mesta, 2.000 pa take osebe, ki niso bivale v coni A, a so po raznih mahinacijah plebiscitne komisije dobile pravico glasu.

Iz tajnega arhiva te dobe v ameriškem zunanem ministrstvu je dobil pokojni dr. Alojzij Kuhar dokumente, na podlagi katerih je mogel napisati temeljni članek za slednje razumevanje tega plebiscita. Članek je izšel v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1956 (stran 47—79) pod naslovom: Poglavlje iz tragedije koroških Slovencev. Tu je natančno prikazana severnoameriška krivda za izgubo slovenske Koroške.

Do zdaj je namreč veljalo, da je odločilno vplival na potek zida italijanski zastopnik v mednarodni plebiscitni komisiji in pa prezaupljivost Slovencev v zmagavo pravice, zlasti po Wilsonu razglašeni točki o upoštevanju narodnostnih mej, ter to, da niso z dovolj močno vojaško silo zasedli pravočasno slovenske zemlje.

Enako se je poudarjala tudi premajhna zainteresiranost osrednje jugoslovanske vlade, ki je bila z Italijani v prijateljskem razmerju in je čutila bolj žgoče svoje vprašanje na jugu države.

Vse to je namreč res, krvavo res, toda krivda, da se je sploh določil plebiscit za ozemlje, ki je bilo po vseh podatkih spoznano za slovensko, pa leži na ameriški opazovalni komisiji na Dunaju.

Prvotni namen severnoameriške politike je bil potegniti razmejitveno črto po reki Dravi brez plebiscita, le v smislu Wilsonovih narodno osvobodilnih načel. Da bi bil Wilson bolje obveščen o resničnem stanju avstrijskih problemov, je poslal svojega opazovalca profesorja in knjižničarja harvardske univerze A. A. Coolidgea na Dunaj kot študijsko misijo. Ta si je izbral za svojega pomočnika med drugimi štabnega polkovnika Milesa. Nobeden teh ni znal slovenskega jezika. In ta privatni znanstvenik je določal demarkacijsko črto na Karavanah in predlagal Ameriki plebiscit. Miles je prepričal severnoameriško javnost o potrebi plebiscita.

Ta se je 10. oktobra 1920 odločil v korist Avstrije. Pritožbo in zahtevo Slovencev, naj se ozemlje pod Dravo prisodi Sloveniji, ker je bila večina občin za to, je mirovna konferenca odbila. Tako je neupravičeni privatnik odločil, da je do plebiscita prišlo. Vsi drugi dogodki so le po svoje prispevali k porazu.

Začelo se je načrtno raznarodovanje slovenske Koroške.

Avstrijski kancler dr. Renner se je prof. Coolidgeu in njegovi študijski komisiji posebej zahvalil za „ogromno moralno in materialno pomoč mladi avstrijski republiki“.

Zastrupili so slovenskega poslanca župnika Poljanca, ukinili Mohorjevo družbo, prepovedali slovenski jezik v uradu in cerkvi, razkropili slovenske duhovnike tako, da jih je od 80 moralo iti na nemške fare 67. Leta 1942 so poslali 300 družin v druge kraje. Za leto 1943 so bili določeni novi tisoči družin. V celoti so že izselili nad 3.000 Slovencev v taborišča, kjer jih je pomrlo nad 800, čez tisoče so jih pozaprli po ječah in precej obglavili... Koroško vprašanje je bilo „rešeno“ v smislu načrtnega popolnega iztrebljenja naroda.

Ob koncu druge svetovne vojne, ko je bila Nemčija, h kateri je spadala Avstrija, premagana, smo po čudni usodi slovensko Koroško vdrugič izgubili. Na mirovni konferenci se je Molotov zavzemal za priključitev Koroške k „državi Sloveniji“. Toda mednarodni položaj Evrope ni hotel okrepitve komunizma ter je zato odklonil vrnitev Koroške k matičnemu narodu. In ko je prišel leta 1947 zlom s Sovjeti, je Molotov prepustil Slovence same sebi.

Tudi danes — 25 let po drugi svetovni vojni — se morajo boriti koroški Slovenci za svoje osnovne pravice, kljub bolj precizno uzakonjenim meddržavnim obveznostim do manjšinskih narodnih skupin. Boj za slovensko šolstvo je v ospredju naporov, ki zadevajo ob skrajni šovinizem, kakor je pokazala letošnja afera z vetrinjskim gradom.

Danes se spominjamo petdesetletnice plebiscita, katerega izid in zmago tudi današnji avstrijski zgodovinarji pripisujejo edino mednarodni politiki zmagovavcev v prvi svetovni vojni in ne orožju.

Mi Koroške ne moremo preboleti, te naše Karantanije, ki je stala ob zibelki moderne svetovne demokracije, ko je pod njenim vplivom predsednik Jefferson leta 1776 sestavljal ameriško ustavo.

Petdesetletnica naj bo posvečena mirnemu in plodnemu sožitju Slovencev z Nemci na Koroškem in ta naj bo rodovitna za koroške Slovence. Naj nam ne bo tam, kjer nam je tekla zibelka, izkopen prežgodnji grob.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 8. oktobra 1970, str. 1.

Domnevni liberalizem režima

Uvodnik, ki ga je 10. t. m. prinesel buenosaireski dnevnik La Nación, se nam je zdel vreden, da ga ponatisnemo. La Nación pravi pod naslovom „Relativna resnica“ sledeče:

Odkar je Tito leta 1948 prekinil stike z Moskvo in sklenil uvesti posebno vrsto komunizma, se je mnogo govorilo, zlasti še v zadnjem času, o domnevnem liberalizmu režima. To je bilo mogoče, ker so Titovo vlado vedno primerjali z njegovimi vrstniki v komunističnih državah. Relativna resnica torej, ki sledi iz te primerjave, služi le za merjenje raznih odtenkov v totalitarnem svetu.

Drugačen bi bil zaključek, če bi skušali določiti stopnjo možnosti v izvrševanju osebnih pravic pod beograjskim režimom po eni strani, v primerjavi z istim v zahodnih demokracijah po drugi strani.

V jugoslovanskem kontekstu morajo biti vsa informacijska sredstva ideološko „udinjana“ in morajo delovati „odgovorno“. To se pravi, da je debata možna le toliko, kolikor niso kritike naperjene proti osnovnim linijam edine stranke... Tudi v gledališču in filmih se čuti z isto močjo diktiranje mnenj.

To je, kar se dogaja v „liberalnem“ jugoslovanskem svetu, in je pametno, da imamo vedno pred očmi to resnično podobo. Zlasti v teh časih, ko nekatere skupine sprejemajo brez debate, da je možno izvrševanje osebnih pravic pod vladami komunistične narave.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 17. septembra 1970, str. 2.

investicija bo stala 570 milijonov dinarjev. V prvi fazi bodo zgradili najnujnejše objekte. Veliko žičnico bo gradilo francosko podjetje iz Grenobla.

BOVEC — Kovinsko podjetje „Trenta“ je skupaj z medvoško „Tesnilko“ organiziralo proizvodnjo oljnih filtrov za osebne avtomobile. Letno so izdelali 110.000 takih filtrov. Zdaj povečujejo tovarno, naročili so tudi nove stroje, da bodo dvignili proizvodnjo na 300.000 filtrov.

CELJE — Cinkarna je najstarejše industrijsko podjetje v mestu. Prvo topilniško peč so prižgali pred 99 leti. Še pred koncem leta pa bodo pogasili ogenj v zadnji topilnici za pridobivanje cinka. Ostala bo valjarna in nekateri obrabi za predelavo cinka, cink sam bodo pa kupovali. Brez sposobnih ljudi tudi samoupravljanje nič ne pomaga pri razvoju industrije.

CELJE — Obiranje hmelja je za letos opravljeno. Lansko leto je bilo 87 % pridelka izvoženega in je dal nad 5 milijonov dolarjev deviznega priliva. V Združene države Amerike so izvozili 32,4%, Anglijo 24,3% in v Zah. Nemčijo 17,5 % pridelanega hmelja. V manjših količinah so ga kupile tudi Francija, Belgija, Švica, Ni-

Brezje

CELJE — Na vrtnarskem kompleksu v Medlogu pri Celju so priredili slovenski vrtnarji štiri-dnevno razstavo svojih dosežkov. Razstavo je obiskalo 11.500 prijateljev zelenja in rož.

CERKNICA — Več mesecev so bile nekatere cerkniške ceste neprevozne in skoraj neprehodne. Delavci so zamenjavali dotrajane vodovodne cevi, nato so delno preurejali kanalizacijo. Končno so ceste le povaljali in asfaltirali z dvojno plastjo asfalta in s tem rešili Cerkničane blata, lukenj in prahu.

ČRENŠOVCI — Tu je trgovsko podjetje Univerzal iz Lendave zgradilo novo samopostrežno trgovino, ki jo bodo odprli še to jesen, sedanjo trgovino „Živila“ pa bodo ukinili. V lokal, ki je v združenem domu, bodo namreč preselili pošto.

DORNAVA — V pičem letu so se na železniškem prehodu pri Dornavi na Ptujskem polju, ki je bil nekoč zavarovan z zapornicami, pa jih je železniška uprava dala odstraniti zaradi velikih stroškov, zgodile naslednje nesreče: dva mrtva mopedista, avtobus s šolskimi otroki, fičko z mrtvim šoferjem in nazadnje samo razbiti fičko, ker je šoferju uspelo zadnji hip rešiti se iz avtomobila. Ljudje se sprašujejo, kdaj bo železniška uprava dala namestiti varnostne signalne naprave?

IDRIJA — Pred desetimi meseci je v Idriji začelo delati v obratu „Modna oblačila“ nekaj nad 30 žensk. Izdelava je bila kakovostna in povpraševanje po izdelkih vedno večje. Število delavk je zraslo na 100, pa se bo v kratkem podvojilo. Vse nove prijavitelke morajo iti na 3-mesečni priučevalni tečaj, ki je brezplačen za tiste delavke, ki se potem v podjetju zaposle. Začetna plača delavk je 600 dinarjev, ki se po treh mesecih zviša po učinku.

Samo nekaj let je preteklo od takrat, ko so slovenski strokovnjaki v velikem številu začeli odhajati na delo v tujino. Studentje, ki so pravkar končali univerzo ali srednje tehniške šole, pa doma niso dobili ustreznega dela; že mladi inženirji, tehniki, ekonomisti, arhitekti, pravniki, ki na delovnih mestih v domačih podjetjih niso bili zadovoljni. Precej jih je bilo iz vrst tehnične inteligence že priznanih strokovnjakov starejših letnikov, ki so se zaposlili v tujini.

Nekje v zboru, toda ne preglasno, smo ob tem dejstvu, ko je tehnična inteligenca odhajala v tujino, ugovarjali, vendar je določena sredina, ki je odhajanje svojih strokovnjakov dopustila ali celo povzročila, za vsakega posebej vedela navesti „opravičljiv“ razlog.

Tako se je dogajalo vse dotlej, dokler se naše gospodarstvo v večji meri ni začelo povezovati z gospodarstvom industrijsko razvitih dežel. Spoznanje prej maloštevilnih, da brez tehnične inteligence ne more biti tehnične revolucije in da je v sodobni proizvodnji vedno bolj pomemben tisti del proizvajavcev, ki jim pravimo strokovnjaki, je začelo v velikem številu pridobivati somišljenike.

Naše gospodarstvo in poslovno življenje se tako hitro modernizira in dosega evropski standard, da smo skoraj čez noč obstali ob problemu, da nam primanjkuje strokovnjakov. Samo v Sloveniji je trenutno prostih nad 30.000 delovnih mest. Takoj bi potrebovali nad 2000 inženirjev, ekonomistov, pravnikov, tehnikov, itd. Veliko pomanjkanje strokovnjakov še zlasti občutijo velika podjetja, ki imajo sodobno tehnologijo, dobro organizacijo dela, in ki učinkovito poslujejo.

Tako je šest največjih slovenskih podjetij pred kratkim doma in v tujini sprožilo akcijo, da zaposli doslej v tujini zaposlene naše strokovnjake. Eno od teh podjetij, „Metalka“ iz Ljubljane, je na naše ekonomske izseljence naslovilo vabilo.

Nihče ne dvomi v iskrenost in dober namen „Metalkinega“ vabila strokovnjakom iz sedme republike, toda dvomimo v uspešnost. Priznati moramo, da so strokovnjaki v sedmi republiki domovino zapustili zagrenjeni, zaradi razmer v domačih podjetjih. In resnica je tudi, da je majhno število tistih ekonomskih izseljencev, ki so odšli v tujino z namenom, da tam za vedno ostanejo, da svojo življenjsko nalogo izpolnijo v korist razvoja nekega drugega naroda. Večina je odšla v tujino, da se gospodarsko okrepi, da v tujini obogati znanje in izkušnje in da si v tujini ohladi jezo nad neurejenimi razmerami v domačih podjetjih.

Da je tujina trda, so spoznali na lastni koži. Življenje v tujini je trše kot doma. V še tako dobrih pogojih ostaja izseljenec vedno vrnjenec v tujem narodu. Zato bi se večina naših izseljencev rada vrnila, toda vabila le šestih slovenskih podjetij so premalo za veliko število delavcev, ki bi se radi vrnilo na delo domov.

In še to, nekdo bi moral z vso avtoriteto povedati, kaj in koliko se je v naših podjetjih spremenilo od časov, ki so jih zapustili. Ali se je kaj spremenilo?

Pred leti je za naše strokovnjake v naših podjetjih v več primerih bilo takole: vodilna delovna mesta in mesta, ki bi jih morali zasedati kadri z višjo in visoko izobrazbo, so imeli v rokah ljudje z neustrezno izobrazbo. Ti se s svojih položajev v nobenem primeru niso hoteli umakniti. Kot člani vodilnega kolegija v podjetju so storili vse, da so svoje mesto zaščitili in obdržali.

Prilaganje razpisanih pogojev za vodilna delovna mesta v statutih je bilo pravi posmeh strokovnjakom. Če so vodstva podjetja le bila prisiljena strokovnjake sprejeti, so jih postavili na taka mesta, da z njih niso mogli preveč vplivati na položaj v podjetju. Inženirji in tehniki s prakso so bili pomočniki mojstrov, ekonomisti so dobivali mesta fakturistov ali korespondentov... Tako so ljudje z visoko iz-

obrazbo v mnogih primerih zasedli mesta, za katera bi bila dovolj srednja ali celo nižja strokovna izobrazba.

Pod parolo, da je mladega strokovnjaka treba najprej uvesti v delo, so ga postavili na nižje delovno mesto. Nihče ga ni sistematično uvajal v delo in tako je ostal več let na istem delovnem mestu. Zlomili so njegovo začetno zagretost in ko je odšel iz podjetja, so mu očitali, da je nesposoben in nedelaven.

Bili so primeri, ko se je novodošlemu strokovnjaku predhodnik umaknil na drugo delovno mesto. Toda ob tem „premiku“ so vodilni izvedli takšno reorganizacijo, da so s seboj potegnili vse ključne kompetence. Strokovnjak je ostal v svojem delovnem krogu omejen. Na videz po pravilniku in papirni organizacijski shemi je zasedel dobro in ustrezno delovno mesto, toda imel je zvezane roke. Ni bil niti član strokovnega kolegija. Odšel je.

Vodilni z neustrezno strokovno izobrazbo so strokovnjake čestokrat ovirali pri strokovnem delu in za svoje mnenje so pridobivali celo delavske svete in komisije. Delo strokovnjakov se jim je zdelo preveč znanstveno, komplicirano, nepotrebno. Kjerkoli so strokovnjaki branili svojo strokovnost, je nastala vrsta konfliktov. Nastajala so žarišča neformalnih skupin. Dejansko so obstajali primeri, da je bila v mnogih podjetjih produktivnost manjša, če je bil v podjetju večji delež visoko strokovnih kadrov, toda nihče ni dopustil analize, kako so bili razporejeni strokovnjaki in kdo je v podjetju zasedal ključna delovna mesta.

Niso bili redki primeri slabe organizacije dela v podjetjih. Inženir-konstruktor je izdelal načrt, ga sam detajliral, prerisal, tuširal in nazadnje še kopiral in razmnožil. Vodstvo podjetja je bilo nad takim inženirjem navdušeno, delavni svet mu je podelil nagrado. Inženir pa je delovno razmerje odpovedal in odšel v tujino. Pred odhodom je razložil, da je kot inženir uporabil več časa za dela, ki bi jih moral opraviti tehnični risar in pomožni delavci, kot pa za dela, ki spadajo v področje inženirja-konstruktorja. Ker je zadel ob slabo organizacijo dela, je prizadel vodstvo in le to se je oddahnilo po inženirjevem odhodu.

Mnogokje je bilo, da so ob prihodu strokovnjaka, ki so ga iz tega ali drugega vzroka morali sprejeti, posebno zanj dopolnili organizacijsko shemo in mu dodelili „štabno funkcijo“ z medlo določenim delokrogom. Vodilni so videli, da je strokovnjak postavljen na slepi tir. Zanj ni bilo pripravljenih konkretnih zadolžitvev in nihče od njih ni terjal računa. Nekateri od strokovnjakov so postali pasivni in so se zadovoljili s tem, da so bili na plačilni listi, drugi, bolj ambiciozni, pa so zapustili podjetje in odšli v tujino.

Najbolj množična, pa tudi najbolj rafinirana oblika, kako se v podjetju znebijo strokovnjakov, je bila krivična delitev osebnih dohodkov. Ni bilo ustreznih sistemov za delitev po delu in v večini primerov niso osebne dohodke delili po sposobnosti in učinkovitosti posameznika, ampak po hierarhični lestvici. Enake ali še večje prejemke kot inženir ali ekonomist je dobil vsak, ki je zasedal delovno mesto enakega ali višjega ranga. Tudi analitične ocene delovnih niso pomagale. Po mučnih prepirih in dokazovanjih so odnehali pametnejši, sposobnejši. V tujini so znali ceniti njihovo strokovnost.

Vse to naštetu je zelo milo, kajti nekajletno delo v tujini je marsikomu zbrusilo ostrino medosebnih odnosov, ki so v večini primerov povzročili odhode v tujino. Delo v tujini in to v dobro organiziranih podjetjih, tam, kjer iz slehernega iztisnejo zadnjo kapljico energije in znanja, pa je večino prepričalo, da razmer v naših podjetjih nista kriva ne Janez, ne Stane, ampak skoraj povsod slaba organizacija dela, površen, neizdelan mehanizem samoupravljanja in vodenja, pa čisto tudi sistem, ki je dopuščal in toleriral neznanje, primitivizem, poslovno neuspešnost...

Naš delavec in strokovnjak v sedmi republiki sta se v tujini veliko naučila. Dejstvo je, da bi se rada vrnila domov in vse dobro in koristno rada vnesla v delo v domačem podjetju. Kjerkoli pač: v „Me-

IDRIJA — Idrijčani so v skrbeh. Na svetovnem trgu je cena živega srebra, ki ga tu kopljejo, začela močno padati. Še meseca januarja letos je veljala jeklenka živega srebra 482 dolarjev, julija le 409 dolarjev, v avgustu je pa padla na 385 dolarjev. Od dobre cene živega srebra nimajo koristi samo rudarji, temveč vsa Idrija.

IDRIJA — Okrog 80 šoferjev idrijske enote tolminskega Avtoprevoza je stavkalo in zahtevalo višje plače ter višje dnevnice doma in v tujini. Šoferji zatrjujejo, da so njihovi vrstniki po drugih podjetjih pravičnejše plačani za svoje delo.

IŽAKOVCI — Ta velika ravninska vas pri Beltincih je dobila nov vodovod, ki sedaj oskrbuje 102 gospodinjstvi s pitno vodo. Do prihodnjega poletja bodo priključili še 50 gospodinjstev. Občani so poleg dela — izkopali so s prostovoljnimi delom 4 kilometre jarkov za vodovod — dali tudi 200.000 dinarjev.

JESENICE — V poklicno industrijsko šolo železarskega izobraževalnega centra se je letos vpisalo 100 učencev, na srednje šole pa 49 dijakov: 22 v prvi letnik strojno tehnične šole. Tako je za železarski podmladek poskrbljeno.

KRANJSKA GORA — V Kranjski gori grade kar dva velika hotela. Prvega po naročilu jeseniškega podjetja „Gorenjka“, ki bo

Sežana

nosil ime „Central“. Pripadal bo B kategoriji in bo imel 270 ležišč. Zgradba bo trinadstropna in bo imela tri trakte s kopalnim bazenom. Predvideni stroški znašajo 21 milijonov dinarjev. Pod Vitrancem pa grade po naročilu „Kompasa“ hotel kategorije A. Ta bo imel okrog 500 ležišč.

KOBARID — Kobariško podjetje TIK zaposluje 350 ljudi, med njimi 7 inženirjev, 15 tehnikov in še 12 drugih delavcev z visoko, višjo ali srednjo izobrazbo. Podjetje je sklenilo posebno pogodbo z italijanskim podjetjem iz Bologne za proizvodnjo avtomatičnih gorilnikov za centralno gretje manjših stanovanjskih in poslovnih zgradb. Sprva bodo le sestavljali uvožene dele, polagoma pa bodo začeli dele tudi sami izdelovati. Sestavljene gorilnike bo prodajala „Lesnina“ iz Ljubljane že to jesen.

KOPER — V kratkih 13 letih se je blagovni promet v koprskem pristanišču dvignil od prvotnih 60.000 ton na 1.800.000 ton; letos bo dosegel dva milijona ton. Uspeh je tem bolj zavidljiv, ker je pristanišče vse to doseglo v glavnem z lastnimi silami. Septembra je pričel delati v pristanišču nov navez, ki je 173 m dolg in je s pomožnimi napravami stal 14 milijonov dinarjev.

KRANJ — Pred 24 leti je začela delovati v Kranju Elektromehanika, ki je začela izdelovati številce, telefonske naprave in kino-projektorje. Zaposlila je tedaj 852 delavcev. Iz nje se je razvilo veliko podjetje „Iskra“, ki danes zaposluje čez 5000 ljudi in ima podružnice v Novi Gorici, Novem mestu, Otočah in Trbovljah. Celotno združeno podjetje „Iskra“ pa daje delo nad 18.000 ljudem.

KRANJ — V Kranju se je vršil tretji mednarodni festival športnih in turističnih filmov. Kazali so 58 filmov. Zlati „Triglav“ so dobili Francozi, srebrni Sovjeti, bronasti „Triglav“ pa je dobila Poljska.

talki“, v „Iskri“, v „TAM“, v „Tomosu“. Pa še bolj zagreta bi bila, ker bosta doma upravljavca, ne več mezdna delavca. Toda poleg vabila, da delo lahko dobi vsakdo, je treba tudi povedati, kaj se je doma medtem spremenilo, da se je spremenilo tudi tisto, zaradi česar so odšli v tujino.

Nedeljski dnevnik, Ljubljana, 11. oktobra 1970, str. 6.

Slovenija uvaža delavce

NOVI LIST

Priloga listu „Slovenski narod“
Izdajatelj: Slovenski narod
Uredništvo: Novi list
Tisk: Tiskarna „Slovenski narod“
Ljubljana, 11. oktobra 1970

V Sloveniji je danes zaposlenih 125.000 delavcev iz drugih republik Jugoslavije. Kakih 25 odstotkov na novo zaposlenih delavcev v Sloveniji je v zadnjih letih prišlo iz drugih republik. Lani, na primer, je bila petina od 563.000 vseh zaposlenih v Sloveniji Hrvatov, Makedoncev, Črnogorcev in Bosancev.

To presenetljivo število je zdaj Republiški zavod za zaposlovanje uporabil za izdelavo bodoče politike zaposlovanja in izobraževanja v Sloveniji. V Sloveniji je namreč vedno močnejše čutiti pomanjkanje domače delovne sile. To je med drugim posledica razmeroma nizkega prirastka aktivnega prebivavstva, le-ta je v minulem petletnem razdobju znašal samo 0,7 odstotka, medtem ko bo v prihodnjem petletnem razdobju verjetno še nižji in bo znašal po dosedanjih ocenah kvečjemu 0,6 odstotka. Med tem časom je naglo poraslo število na novo odprtih delovnih mest.

Danes je v Sloveniji kakih 2500 nezasedenih kvalificiranih delovnih mest; zato je dotok delovne sile v Slovenijo kar zaželen. V pristojnih slovenskih krogih zavračajo trditve, da delavci iz drugih republik zasedajo delovna mesta tistih Slovencev, ki so odšli na delo v tujino. Gre namreč za kakih 60 do 80 tisoč Slovencev, ki so zaposleni zunaj svoje republike. Toda to so v glavnem kvalificirani delavci, medtem ko prihajajo iz drugih republik v Slovenijo v glavnem nekvalificirani delavci.

Novi list, Trst, 3. septembra 1970. str. 2.

Žrtvovani otroci sezoncev

DELO

LJUBLJANA, PETEK, 9. OKTOBRA 1970

1400 SVETILNIKOV DELOVNA LJUBLJANA SLOVENIJE

1400 SVETILNIKOV DELOVNA LJUBLJANA SLOVENIJE

Posledice odhodov staršev na delo v tujino se kažejo v vse hujši podobi na zapuščenih otrocih, ki so postali tudi v Pomurju problem zase. Kako pereč družbeni problem postaja ta mladina brez vzgoje in nadzora, dokazuje podatek, da je samo v soboški občini blizu dva tisoč šoloobveznih otrok brez enega ali obeh roditeljev. Odsotnost staršev pa usodno vpliva tudi na učni uspeh te mladine.

Analiza v dvajsetih osnovnih šolah na območju soboške občine je ob koncu preteklega šolskega leta pokazala, da je veliko več učencev s slabim uspehom med mladino, katere starši so na delu v tujini. Medtem ko je izdelalo razred v poprečju kar 79 odstotkov otrok iz urejenih družin, je ta odstotek znatno nižji pri šolarjih z enim roditeljem v tujini, kar 40 odstotkov povsem osamljenih učencev pa v minulem šolskem letu ni napredovalo v višji razred.

Tej žalostni bilanci se pridružuje s svojimi podatki tudi soboški komunalni zavod za zaposlovanje. Med petsto nezaposlenimi v evidenci tega zavoda je namreč kar tristo kandidatov za delo, starih do sedemnajst let. Podrobnejši pregled je pokazal, da je v tej številki najmočnejše zastopana prav mladina, ki zaradi odsotnosti staršev ni uspešno končala osnovne šole. Ker so zaradi sedanjega togega zakona o strokovnih šolah, kjer povsod zahtevajo spričevalo o končani osemletki, tej mladini zaprta vrata v vsak poklic, je njen položaj še bolj

brezupen. Prizadeti mladoletniki pa zaman trkajo tudi na vrata zavoda za zaposlovanje, ker se po zakonu ne morejo zaposliti v tujini.

Položaj otrok, katerih starši so na delu v zamejstvu, je nezavidljiv tudi zato, ker v večini primerov niso deležni tudi predšolske vzgoje. Med 745 otroki v vsega petih podeželskih vrtcih v soboški občini so prav malčki odsotnih staršev zastopani z najmanjšim odstotkom.

Pomeni, da gre ta mladina že v osnovno šolo povsem nepripravljena, kar seveda zaradi pomanjkanja kasnejšega nadzora in pomoči staršev ne ostane brez posledic.

Razlogov za preplah zaradi takega stanja je dovolj, pravijo na soboški občini, kjer pa, žal, doslej še niso našli poti, kako zaježiti to družbeno zlo, ki potiska vse več otrok sezonskih delavcev v negotovost.

Delo, Ljubljana, 4. septembra 1970, str. 6.

Cerkev mora iz zakristij!

družina

„DRUŽINA“ izhaja dvakrat na mesec. Izvod stane 50 par letna naročnina 12 Ndin za inozemstvo

Cerkev mora nujno stopiti v stik z javnostjo in se osvoboditi štirih zidov cerkvenega prostora. Danes naj božji glas pride do ušes vsakega posameznika v naši družbi.

Doslej smo se žal srečevali le z enostransko propagando, včasih smešno in primitivno, izvirajočo iz političnega pritiska z namenom, da popolnoma zatre religijo. Bolje je o teh stvareh molčati.

Ko pa danes toliko govorimo o verski svobodi in o sodelovanju med vernimi in nevernimi, se sprašujemo, zakaj ne moremo poslušati na naši RTV predavanja profesorjev teološke fakultete o veri in verskih vprašanjih. Vprašujemo se, zakaj se ti profesorji in drugi pravi strokovnjaki z verskega področja ne oglasijo s svojimi članki v nekaterih revijah in časnikih, npr. v Naših razgledih itd.

Družina, Ljubljana, 16. avgusta 1970, str. 15.

Nerešena vprašanja

Nerešena vprašanja v odnosu med Cerkvijo in državo so predvsem tale:

Šole bi morale biti svetovnonazorsko pluralistično usmerjene. Ateistični svetovni nazor ali dialektični materializem ne moreta biti pogled na svet in življenje, ki bi mu v šolah edinemu pridevali naslov „znanstveni svetovni nazor“ in ga vsiljevali vsem učencem, čeprav je med njimi veliko ali največkrat celo večina vernih, otrok vernih staršev, ki pa morajo obiskovati te šole in tudi morajo ti verni starši prispevati za njihovo vzdrževanje.

Potrebna bi bila večja prožnost in več pripravljenosti, kar zadeva državne oblasti, pri reševanju vprašanja bogoslužnih prostorov.

Verni ljudje bi morali biti vsaj tako prisotni v radijskih in televizijskih oddajah, da bi mogli o vprašanjih, ki zadevajo v posebni meri vso družbo (verska svoboda, naravni problemi, problemi miru itd.) povedati svoje mnenje, ki jim ga deloma narekuje tudi njihovo versko prepričanje. Omogočeno bi jim moralo biti, da bi izrazili svoje praznično razpoloženje ob velikih cerkvenih praznikih in godovih po radiu in televiziji z ustreznimi voščili, kakor bi pač želeli.

Praznovanje božiča je še vedno boleča točka v odnosih med Cerkvijo in državo.

Končno bi bilo treba uresničiti dosledno enakopravnost vernih in nevernih pri izvrševanju vseh poklicev, tudi v prosveti.

Družina, Ljubljana, 13. septembra 1970, str. 6.

LENDAVA — Vse je že kazalo, da bodo 22 km dolgo progo, ki veže Čakovec in Lendavo, zaradi nerentabilnosti ukinili. Lendavčani so dali analizirati ves promet in ugotovili, da je zaradi slabih cest promet po železnici gospodarsko ugodnejši. Prepričali so o tem tudi pristojne predstavnike industrije in glej, železnica je postala spet aktivna. Nameravajo jo tudi modernizirati.

LENDAVA — Pred nedavnim so odprli v Lendavi sodobno tovarno formalina. Tovarna bo letno producirala 30.000 ton formalina, ki ga pridobivajo iz nafte in zemeljskega plina. Je to največja tovarna formalina v Jugoslaviji. Lastnik tovarne je lendavsko podjetje „Nafta“.

LESCE — Od 6. do 20. septembra se je vršilo v Lescah blizu Bleda deseto svetovno prvenstvo v padalstvu za moške in ženske. Prvo mesto je zasedla Češkoslovaška, katere padalci so osvojili 4 zlate in 2 srebrni medalji. Na drugem mestu je Sovjetska zveza: 3 zlate, 5 srebrnih in 2 bronasti medalji. Tretja Francija; Jugoslavija pa je na petem mestu z eno srebrno in eno bronasto medaljo.

LJUBLJANA — 9. oktobra so jugoslovanski časopisi prinesli vest o sklepu izvršnega odbora poslovnega združenja časopisnih podjetij, da bodo z naslednjim dnem cene dnevnikov za 30 par višje. Namesto 50 par bo cena časnikov 80 par. Zvišanje opravičujejo s povišanjem cene rota-

Zidani most

cijskega papirja. Slovenska podjetja so pa sklenila, da bodo cene zvišala šele s 1. novembrom.

LJUBLJANA — V ljubljanskem „Delu“ toži njegov pariški dopisnik Bogdan Pogačnik, da znani Bulajičev film „Bitka na Neretvi“ ni pritegnil Parižanov. Film je vrtelo v Parizu šest uglednih premierskih kinematografov, a so ga po treh tednih dali s sporeda. Obiskalo ga je le 80.000 gledavcev, kar je za devetmilijonsko mesto zelo skromna številka. Tudi kritika ni bila preveč ugodna. Kdor pozna pariške razmere, mora reči, da je film doživel neuspah.

LJUBLJANA — Po podatkih, ki jih je prinesla beograjska „Ekonomska politika“ o največjih jugoslovanskih proizvodnih, trgovinskih in bančnih organizacijah, je delež Slovenije naslednji: med desetimi največjimi proizvodnimi organizacijami je na tretjem mestu združeno podjetje „Iskra“ v Kranju; med največjimi trgovinskimi podjetji je na četrtem mestu ljubljanska „Metalka“, na šestem ljubljanski „Jugotekstilimpeks“, na sedmem „Slovenijales“, na devetem mestu pa „Prehrana“, Ljubljana; pri desetih bankah pa je na petem mestu le Kreditna banka in hranilnica Ljubljana.

LJUBLJANA — Izmed 430 centralnih osnovnih šol v Sloveniji jih je večina (301) prešla na petdnevni delovni teden. Poleg tega je z novim šolskim letom uvedlo petdnevni pouk tudi 16 gimnazij in nekaj strokovnih šol.

LJUBLJANA — Zaradi slabe letine in povečanja proizvodnih stroškov je Izvršni svet odobril sklep, da se cena pšenici poviša za 15 par pri kilogramu. Nova cena je povzročila tudi povišanje cen kruhu. Povprečno povišanje pri kg kruha znaša 25 par. Ker pa spadajo cene kruha v območje občinskih skupščin, dokončne cene niso še znane.

LJUBLJANA — Na gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bil dva dni razstavljen originalni

komandni modul vesoljske ladje „Apollo 10“. Radovedni ljubljanci so izrabili priliko in si ogledali to izredno zanimivost.

LJUBLJANA — Po statistikah je bilo na področju republike Slovenije v štirih tednih v septembru 891 nesreč. V nesrečah je umrlo 60 ljudi, med njimi je visok odstotek pešcev. Materialna škoda znaša več kot 4 milijone novih dinarjev.

LJUBLJANA — Medicinska fakulteta v Ljubljani je že od nekdanj pastorka ljubljanske univerze. Po vojni ni dobila fakulteta nobene nove zgradbe, le v starih so nekaj predelovali in prezidavali. Medicinska znanost pa se je prav v zadnjih letih zelo hitro razvijala in zato zahtevajo, da se po hitrem postopku sprejme zakon o graditvi inštitutov in drugih prostorov fakultete. Prav tako zahtevajo, da diplomirani medicinci dobe spet naslov „doktor“, kakor je to navada po vsem svetu.

LJUBLJANA — Zadnjega septembra se je vršil v klubu poslancev v Ljubljani osmi občni zbor Ciril-metodijskega društva katoliških duhovnikov republike Slovenije ob navzočnosti predsednika komisije za verska vprašanja, nekdanjega člana Udbe, g. Pavla Bojca. Na občnem zboru so sklenili, da se društvo preimenuje v „Slovensko duhovniško društvo“. Sprejeli so tudi nekoliko spremenjena pravila. Za predsednika društva je bil izvoljen bivši dolgoletni dekan teološke fakultete dr. Stanko Cajnkar. Slovenska hierarhija je CMD tolerirala, čeprav je pokojni škof Vovk izdal „non expedit“ (ni primerno).

LJUBLJANA — Študentje strojne fakultete v Ljubljani so se leto naselili v novi stavbi. Gradnja strojne fakultete se je začela že leta 1963. Nova stavba ima 16 risalnic, 2 veliki predavalnici in 70 kabinetov.

MARIBOR — Gospodarska komisija sindikalnega sveta v Mariboru je ugotovila, da je bilo med 54.000 zaposlenimi marca meseca še 12.461 delavcev, ki so

prejemali manj kot 800 dinarjev mesečne plače. To število se je julija znižalo na 10.967 delavcev. 82 delavcev je pa prejemale samo do 400 dinarjev mesečnih dohodkov.

MARIBOR — Agrokombinat Maribor je dal zgraditi blizu železniške postaje na Teznem veliko hladilnico. Hladilnica že sedaj lahko sprejme 240 vagonov sadja. Zgrajena je tako, da ji lahko povečajo zmogljivost na 720 vagonov. Zgradba z vso opremo je veljala nekaj nad 6 milijonov dinarjev.

MARIBOR — Mariborska „Metalna“ je slovesno proslavila 50-letnico obstoja. Ko je leta 1920 začela obratovati, je delalo v njej 160 delavcev, ob zlatem jubileju jih je več kot 3000. Svoje izdelke izvaža „Metalna“ v 39 držav.

MARIBOR — V mariborski Tovarni avtomobilov (TAM) in v tovarni železniških vozil „Boris Kidrič“ so izvedli referendum o združitvi obeh podjetij. V TAM je glasovalo nekaj nad 6000 delavcev. Za združitev jih je bilo tri četrtine. V tovarni železniških vozil pa je glasovalo okrog 2700 delavcev, za združitev jih je glasovalo nekaj več kot 60 odstotkov.

MARIBOR — Mariborske visokošolske zavode je lani obiskalo 2160 rednih študentov. Mnogi študentje so z dežele. Zanje je prostor v dveh stolpnicaš študentskega doma, v katerih je prostora za 404 osebe. Pred nedavnim so začeli z gradnjo tretje stolpnice, v kateri bo 260 ležišč, namenjenih visokošolkam. Bo to šestnadstropna stavba. V kleti bodo prostori za rekreacijo, v vsakem nadstropju po 2 čajni kuhinji in 20 sob z dvema posteljama. V vseh treh študentskih domovih bo torej prostora za 666 oseb.

MOJSTRANA — Planinsko društvo Dovje-Mojstrana je počastilo 125-letnico rojstva triglavskega župnika Jakoba Aljaža. Na njegovi rojstni hiši v Zavrhu pod Šmarno goro so pokojnemu dovškemu župniku in planincu od-

krili bronasto spominsko ploščo in slavili njegove zasluge za razvoj slovenskega planinstva.

MURSKA SOBOTA — Soboško stanovanjsko podjetje, ki je prevzelo obnovo oken, ki jih je razbila avgustova toča, poroča, da je toča uničila na mestnem območju skoraj 15.000 kvadratnih metrov okenskega stekla. Ker stane kv. meter obnovljenega okna 32 dinarjev, so morali Sobočani plačati 480.000 dinarjev samo za to popravilo. Poleg oken je bilo po toči poškodovanih tudi okrog tristo osebnih avtomobilov, katerih obnova je zahtevala spet novih 300 tisočakov.

MURSKA SOBOTA — Šolski izobraževalni center v Soboti je prevzel tudi nalogo, da strokovno usposablja sezonce, ki odhajajo v Zvezno republiko Nemčijo. Tovarna DEMAG iz Duisburga, kjer je več skupin Prekmurcev na delu, je ponudila centru tri stroje, ki jih doma ni mogoče dobiti, za priučevanje delavcev. Stroji so vredni pol milijona dinarjev. Zvezna carinska uprava je sporočila, da ne more dovoliti začasnega uvoza teh strojev, ker tajništvo zvezne gospodarske zbornice za kovinsko industrijo ni dalo soglasja in privolitve.

NOVO MESTO — Industrija se v novomeški občini lepo razvija. Najmočnejše podjetje je IMV (Industrija motornih vozil), ki zaposluje skoraj 2000 delavcev, sledi „Krka“ s 1334 delavci, nato „Novoles“ s 1275 delavci in „Novoteks“ s 1060 delavci. Tudi po vrednosti izdelkov je IMV na prvem mestu (40%), na drugem je „Krka“. V celoti zaposluje novomeška industrija 8010 delavcev.

PTUJ — Trgovsko podjetje „Merkur“ v Ptujju zaposluje 140 ljudi. Podjetje je odprlo nov avtomobilski paviljon — prodajalno „Volan“. Z njo je dobilo starodavno mesto ob Dravi prvo specializirano avtomobilsko trgovino.

PTUJ — Kmetijski kombinat, o brat Slovenske gorice, je veselo presenetil vinogradnike, ko je

kmetom naknadno izplačal po 20 par za lani odkupljena vina. Pravi, da bodo tudi letos to storili, če bodo vina dobro prodali.

SLOVENJ GRADEC — Letošnje pomanjkanje cementa je pogrelo staro vprašanje o izrabi nahajališč gradbenega materiala v Doliču. Raziskave so namreč pokazale, da bi se proizvodnja cementa izplačala. Zaradi nasprotovanja drugih cementarn pa so podatki o raziskavah obtičali v raznih predalih. Tako morajo ljudje hoditi po cement v Avstrijo, če si hočejo kaj zgraditi. Početje odgovornih jim je pa nerazumljiva skrivnost.

SOLKAN — V nedeljo, 20. septembra, so v Solkanu pokopali znanega mladinskega in primorskega pisatelja Franceta Bevka. Pokojni pisatelj je posebno zaslovel s knjigo „Kaplan Martin Čedrmac“, v kateri je opisal trpljenje kaplana iz Beneške Slovenije v času fašističnega preganjanja. Bevkova zbrana dela je začela izdajati Katoliška knjigarna v Ljubljani. Po drugi svetovni vojni je pisatelj stal blizu vladajočemu režimu. Umrl je 17. septembra v Ljubljani, prav na svoj 80. rojstni dan.

ŠKOFJA LOKA — V „Gorenjski predilnici“ so z 20 milijoni dinarjev pomladili in izboljšali proizvodnjo. Obratovati sta začeli nova barvana in predilnica volne, obnovljen je tudi obrat kožarke. Tovarna bo lahko izdelovala najzahtevnejše visokokvalitetne preje. Zvišala se bo tudi vrednost proizvodnje.

ŠMARTNO pri LITJI — Pred nedavnim je začela obratovati tovarna pleksi stekla, ki je samostojen obrat lesne industrije Litije. Prvi vzorci lestencev iz tega stekla so že na tržišču.

TOLMIN — Slovenija ima veliko raznih jam. Najbolj slovita in najdaljša je Postonjska jama. Slovenski jamarji so zadnji čas raziskovali Ponoško jamo nad Tolminom in so ugotovili, da je to najgloblja jama v vsej Jugoslaviji. Prodrli so 402 m globo-

ko in zmerili daljino 7,5 km; po dolžini je ta jama takoj za Postojnsko. Ni pa še vsa raziskana.

TRBOVLJE — Zvezni zavod za cene je odobril predlog osrednjega delavskega sveta Zasavskih rudnikov o zvišanju cen premoga. Od srede septembra so se cene dvignile za 15 odstotkov. Dvig cen so utemeljili s porastom cen reprodukcijskih materialov. Plače rudarjev so sorazmerno nizke in je zaradi tega v prvih sedmih mesecih kar 140 rudarjev rudnike zapustilo in si poiskalo dela drugod. To je vplivalo tudi na manjši odkop premoga.

TRBOVLJE — Hrastniška tovarna kemičnih proizvodov je v Trbovljah odprla nov obrat za izdelavo kozmetike. V novem obratu bodo izdelovali po francoski licenci kolonjsko vodo „Bien etre“.

VELENJE — Gospodarski zalet tovarne gospodinjske opreme „Gorenje“ v Velenju se ne ustavlja. Sredi septembra so že dosegli višino lanske proizvodnje. V razdobju januar-avgust so izdelali 516.100 gospodinjskih strojev v vrednosti 512 milijonov dinarjev. Samo v avgustu so izdelali 58.500 strojev za gospodinjstvo in iztržili zanje 67 milijonov dinarjev.

ŽALEC — Zadnje dni v septembru so v žalski občini dobili dve obnovljeni šoli. V Petrovčah so z obnovo šolskega poslopja pridobili 6 učilnic in novo telovadnico. Obnova šole je veljala okrog 2 milijona dinarjev. Tudi žalska šola je dobila več novih prostorov, telovadnico, parket po vseh učilnicah ter centralno ogrevanje, v kar so vložili skoraj 7 milijonov dinarjev.

Jarevinski dol

Ljudje pod bičem

Učitelj Viktor Žalar in učiteljica Silva Miklavc sta med vojno pomagala z denarjem OF, ker sta mislila, da gre pri tem gibanju res predvsem za narodno osvoboditev. Po koncu vojne sta spoznala pravi obraz novih oblastnikov.

Silvo so zaprli, ker je hotela odkriti resnico o dogajanju med vojno. Obsojena je bila na dve leti težkega prisilnega dela v tabo-rišču v Teharjih in Kočevju. Viktor pa se je odpovedal učiteljski službi, ker je bil preiskren, da bi učil misli novih oblastnikov, v katere sam ni verjel. Poiskal si je delo na Žagi.

Predsednik sindikalne organizacije je klical na odgovor Viktorja, ker se ta ni udeležil „prostovoljnega“ udarniškega dela v nedeljo. Viktor mu je odgovoril, kako to, da ga kliče na odgovor, če je delo prostovoljno. V resnici je torej to prostovoljno delo prisiljeno.

Predsednik se je zmedel in se iz zadrege igral s predalom svoje pisalne mize. Zgled izobraženega človeka bi mogel biti velikanska propagandna moč za druge, tako pa Zaletel se je bil, toda v svoji preprostosti se ni več znašel. Segel je po koledarju, ga brez potrebe listal in s pravo muko tipal za besedami, ki naj bi končale stavek.

Žalar mu je pomagal.

„Hotel si reči, da organizacijo skrbi, da bi moj zgled nejevoljo med delavci še povečal. Sindikat se boji mojega vpliva na delavce od druge strani. Nevaren sem, tič, ki zna delati; ne tako kakor tisti, ki pred leti ni znal niti žeblja pošteno zabiti, danes pa v pisarni prodaja svojo omladno učenost z enomesečnega tečaja. Dve leti se je morda valjal pri partizanih na Jamniku in že misli, da je naredil vse. To je. Sicer pa, dragi tovariš, proletarec sem, ki

prodaja samo moč svojih rok in nič več! Drugega nimam naprodaj!“

Kar mrzlo sta se poslovila.

Vedel je, da zadeva ni ostala v sindikalni pisarni. Prišla je v njegovo karakteristiko in že se zabijajo novi koli, na katere bodo razpeli nov kos bodoče žice. Ograjali ga bodo naprej, stiskali njegov prostor, odrezavali mu bodo prijeme in ga nazadnje pustili kakor telička, ki mu v kotu pusté samo toliko prostora, da lahko leže ali bulji čez deske. Prav to je sovražil: tiho privijanje tistih, ki imajo svoje misli in se nočejo vdati. Stiskajo obroč, pritiskajo na prijatelje, da te iz strahu zapuščajo, nato pride čas, ko ostaneš sam kakor zajec sredi psov in nimaš več prostora, kamor bi skočil. Živci popuščajo, v divji osamelosti zineš besedo, ki bi je ne smel, in tedaj pade mreža čezte. Ujet si kakor samotni pes. Očitajo mu steklino, pa se je samo naveličal gospodarja.

Taka tiha grdobja se mu zdi celo grša od tiste v Dachauu. Tam je bila očitna, surova, tu je skrita in natančno preračunana. Zlomiti človeka, ne da bi sosed videl, da so ga zlomili, mu strli hrbtenico.

*

Bila je sobota in dobra ped zmrzlega snega ga je ograjala od vasi. Nihče več ne pride na obisk, niti Ožbovec si ne upa. Nikomur ne zameri. Ljudje so željni miru. Siti so zvedavih oči, ki merijo čez ograjo, siti žgočih namigavanj in poizvedovanj skritih plačancev. Prav zavoljo tega si je z muko do-povedal, da mora Silva ostati v Ljubljani, čeprav ga je do zadnjega držala blodna misel, da bi stopil do Ožbovca in spet prosil za tisto sobo. Ko se bosta poročila, bo pač drugače. Tedaj si bosta delila to samoto v bajtici.

Prelen je bil, da bi se z mrakom vzdignil in nazgal petrolejko. Nekje ga je glodala skrb. Če bi nazadnje le našli dovolj vzroka in mu na žagi pokazali vrata! To bi bil udarec. Imeli bi ga v pre-cepju in prisiljen bi bil oditi iz Podbrezij.

Muca mu je zlezla k rami, in ker se ni zmenil za njo, je legla, se zvila v klobčič in se mu pritislila k vratu.

Strahovito surovo in neusmiljeno postaja življenje. Nikoli bi ne mislil, da more strah tako trgati vezi med ljudmi. Vsak se je potegnil v svojo lupino — človeški polži s bledimi tipalkami nezaupanja.

S temo je dobil obisk. Ko je zaslišal trkanje na vrata, je planil kvišku. Le kdo bi utegnil biti? S čudnim razburjenjem se je pritipal v vežo in počasi odpiral.

Bil je šolski upravitelj v svoji rjavi lisičji suknji. Ni še stopil čez prag, ko mu je že molil roko.

„Zdravo, kolega! Pozen, kajne? Toda človek vas čez dan nikoli ne najde doma.“

Najraje bi mu pri prič pokazal vrata, čeprav je vedel, da tega ne more storiti. Stopal je pred njim, otipal petrolejko na mizi, snel cilinder in nekam dolgo med prsti mečkal odgoreli, trdi stenj. Nato šele je uprasnil vžigalico, nataknil cilinder nazaj

in uravnal svetlobo. Na stropu se je zarisal kolo-bar luči. Oba hkrati sta pogledala nanj.

Upravitelj je slekel plašč in sedel k mizi, sam se je spravil nazaj na pograd.

„Poslušajte, tovariš, takoj na začetku nekaj opravičila, da ne bo zamere. Prihajam samo kot posredovavec. Nič več. Prevzel sem to nalogo, ker bi vam nekako rad prišel naproti. Oba sva učitelja.“

V tem hipu je Žalar zasluhlil namen prihoda. Novo ograjanje in past hkrati!

„Tudi brez opravičila bi vas sprejel, tovariš!“ je rekel hladno.

„Stvar s tem vašim delom na žagi postaja nerodna. Na eni strani pomanjkanje zmognih učiteljev, na drugi pa dober učitelj vlačí tramove, kar bi lahko delal vsak kmet. Mogla bi se najti pametna rešitev za obe strani. Prihajam s predlogom, ki bi na videz pomenil umik oblasti, in če ga sprejmete, bi vi sami pokazali, da se v bistvu skladate s stvarnostjo in se od nje niste ločili, čeprav je videz tak.“

Napeto je sledil vsaki besedi in iskal cilja. Toda ni zinil besede v odgovor.

„Slišite, tovariš Žalar, na Primskovem pri Kranju bo s prvim januarjem prosto učiteljsko mesto. Zdajšnji učitelj bo odšel na enoletni bolniški dopust. Kaj pravite?“

Tu je torej past, je pomislil. Dobro je poznal to partizansko gnezdo.

„In jaz naj bi šel tja?“ je vprašal mirno.

Upravitelj se ni dal zbegati.

„Poglejte, tovariš, vsi vemo, da ste bili med zadnjimi, ki so prišli iz Dachaua, poznamo vaše narodno čustvovanje, in majhni vmesni nesporazumi so pač malenkosti, ki jih je treba pozabiti. Tudi vaša nevesta bo vsak čas svobodna, vse se bo vrnilo na stari tir. Neumnost je, glodati stare kosti in iz trme opravljati težaško delo. Se vam ne zdi?“

Žalar je počasi sklepal prste in vse v njem je trepetalo. Ni se hotel obrniti proti gostu, gledal je proti vratom, ko je začel govoriti.

„Dokler sme človek misliti po svoje in brez skrbi iz svojih misli napravljati sklepe, dotlej je še človek. Kadar mora dognanja svojih misli zaklepati vase, je jetnik, okrnjen človek. Nekdo to zlahka prenese, drugemu je to jetništvo v strašno muko. Meni je. Iz dneva v dan se v naših šolah opravlja duhovno posiljevanje otrok. Tega ne prenesem. Teh krhkih dušic Žalar ne more ubijati, ne morem zakrivati druge strani umazanega ogledala, ne morem učiti zlagane zgodovine. Učiti vse ne smem, samo drobca pa nočem, ker drobec ne predstavlja vse resnice. Zakaj bi se mučil, ko lahko vlačim tramove in hlude, ki ne mislijo?“

„Sami veste, kaj so delali z ljudmi v Dachau in kako...“

Upraviteljev glas se je za spoznanje zvišal.

„Tudi vi veste, kaj so delali z ljudmi doma, kaj so delali že po končanih sovražnostih. Tudi to je resnica, ki je nihče ne sme omeniti.“

Žalarjev glas je bil trd in trmast.

„Vašo odklonitev lahko imajo za nov izraz upornosti, tovariš. S tem, kar ste govorili zdaj, se nevarno bližate stališču belih.“

Zdaj šele se je Žalar obrnil proti upravitelju, ki je slonel ob mizi.

„Stališču belih, pravite! Danes sem prepričan, da so imeli prav; če so kdaj pogrešili, so pogrešili nemara le v taktiki. Toda dejansko so videli za kulise, slutili so že spočetka, da se bo narodni boj v nekem času zenačil s komunistično revolucijo. Jaz tega nisem videl in v tem sem se strašno zmotil. Nikoli v življenju nisem bil komunist in nikoli ne bom!“

Upravitelj je neumno in topo buljil vanj. Petrolejška, ki je gorela skoraj ob njem, je dajala z medlo svetlobo njegovemu obrazu čudno, lojevo barvo.

„Nikogar ne silijo v partijo!“ je zinil neumno.

„Vendar državne uradnike ograjajo z nepisanimi zakoni, ki so celo v nasprotju s pisanimi. Vzemimo samo versko prepričanje.“ Žalar ni hotel odnehati.

„Kmet naj veruje, če hoče in če misli, da mu to koristi. Vi v tem niste prizadeti.“ Upraviteljeva usta so bila zvita in zaničljivo zategnjena.

„Tudi jaz verujem!“ je rekel trdno Žalar. „Nekoč ste tudi vi!“

„Nekoč sem vsaj na zunaj moral. Če ne bi, bi me klerikalci utopili. Takoj bi me prestavili. Tega menda še niste pozabili.“

Zdaj je upravitelj postajal strupen.

„Ravno to je žalostno,“ je rekel mirno Žalar. „Menjavanje z režimom. To se mi je vselej stidilo. Nekateri so se levili kakor kače. Toda kar je zdaj še hujše — človek bi se moral spremeniti v bistvu, vso notranjost bi moral izprazniti in vreči iz nje, kar diši po duhovnosti.“

Dobro je vedel, da sam poteguje krog okoli sebe, toda upravitelj mu je presedal. Priti s tako ogabno pastjo! Razumel jo je. Hoteli bi ga zapreti med štiri stene, da bi sihal med njimi, da bi vse oči zasledovale njegov sleherni korak in čakale, kdaj se bo zlomil. To bi jim bilo v užitek.

„Potem ne mislite prositi za to mesto?“ je vprašal upravitelj.

Domačija v Bohinju

V jeseni

„Ne!“ je rekel trdno.

„Kolega, zdi se mi, da boste napravili veliko nemnost. Vaš položaj na žagi — odkrito povedano — preveč bode v oči. Za nas je neprijeten.“

Prišel je vstajati, toda Žalar mu ni odgovoril.

„Morda se boste še premislili,“ je rekel.

„Če mi bodo na žagi pokazali vrata, bom vedel za ozadje. Tedaj se morda umaknem od tod. Mislim, da nekateri to posebno želijo. Saj razumem.“

Upravitelj je odhajal. Ko je Žalar za njem zaklepal vrata, je v temni veži poslušal odhajajoče stopinje.

Posredovavec, je pomislil. Pa je samo ostudna tipalka mrtvega stroja. Obrnil se je in odšel v sobo, v medel krog petrolejske luči, ki je zapuščeno jezikala na mizi.

Silvo so po prestani dveletni kazni izpustili na svobodo.

NOČ JE ŽALAR prespal v Štepanji vasi v hiši, kjer je nekoč služil za hlapca. Pozno zvečer se je poslavljaj od Silve, ki je ostala pri sestri, in za šalo privlekel na dan potrdilo iz matičnega urada.

„Ta papir mi daje vso pravico, ostati tukaj. Pogledaj, prosim.“

S prstom je drsal po črkah.

„Silva Žalar. Torej?“

Bil je srečen kakor takrat, ko se je preselil v bajtico h Gobovcem. Stala sta pred vrati, tesno drug poleg drugega. Spravil je papir nazaj, se sklonil in jo trdo držal v svojih rokah.

„S prvim vlakom se odpeljeva na Brezje. Bogme, Silva, vedno sem mislil, da ta hip mora priti, in vendar sem se bal, da te ne bom dosegel. Se še spomniš tistega viharnika na Begunjščici? Do zadnjega trenutka sem trepetal, da me bo oklestilo kakor njega. In vendar, če bi moral še enkrat živeti, zdi se mi, bi spet začel kakor nekoč.“

Vzpela se je na prste in mu zvila roke za vrat.

„Kako daleč je bilo do jutri, Viktor!“ je dihnila.

„Vendar ima vsak dan neko pričakovanje za tiste, ki se ljubijo,“ je rekel mehko. Ko je vzel njen obraz med svoje dlani, se je blaženo nasmehnila.

„Lahko noč, Viktor!“

Jutro je bilo potopljeno v belo, mrzlo ljubljansko meglo. Čeprav Viktor skoraj vso noč ni zatisnil oči, je bil veder in razigran, ko jo je prišel iskat. Silva je bila v novi obleki, za katero je Viktor izdal skoraj polovico svojih prihrankov.

Ko sta šla mimo sodnije, ga je prijala za roko.

„Viktor, ko sem bila še tu notri, sem si tako želela, da bi te videla. Ko je spomladi kostanj napel popje, sem sanjala, kaj bi napravila, če bi mi odprli vrata. Veš kaj? Vso noč bi hodila do Podbrezij, pred tvojimi vrati bi počakala do jutra, ko bi ti vstal in bi me videl, in potem...“

Silvin glas je bil dekliško topel, rahlo je trepetal, toda ko je pogledala Viktorju s smehljajem v obraz, je utihnila.

„Saj je vse že mimo, Viktor,“ je rekla sladko. Do postaje je držala njegovo roko v svoji.

Kakor brž je vlak potegnil, je pričela dihati domačnost. Z njiv, na katerih so bili še okrajki snega, so se sprenášali ptiči in tonili v megli, zmrzla, rjava trava se je sukala mimo okna, toda globoko zadaj je plivkala samo megla in tvorila sivo, redko steno.

„Škoda, da ni pomlad!“ je rekel tiho.

Pripeljala sta se do Podnarta. Silva je odprla okno. Tam je stara brv in pod njo šumeča Sava, onstran brvi steza v Gobovce. Mirno se spenja navkreber.

„Vidiš, na tisti žagi zdaj delam,“ ji je kazal s prstom. „Kadar boš popoldne utegnila, mi boš lahko prišla naproti. Še zdaj si ne morem misliti, da bo vse to res.“

V Otočah sta izstopila. Počasi sta šla čez most. Vedela sta, da se jima ne mudi. Tiho poročno mašo v kapeli je Viktor naročil za enajsto uro, ko je v cerkvi najmanj ljudi. Prišel bo Ožbovec z ženo, iz Gorij Jerovšek in iz Radovljice Anda in Jože. Silva jih je želela videti in priče sta morala imeti.

Lezla sta v hrib. Megla se je jela rdečiti, toda v golem drevju je trepetala zmrzal. Bilo je mrzlo jutro. V največji strmini se je Silva oddihavala.

„Nataša se mi strašno smili, Viktor,“ je rekla nenadoma. „Blaž se je pokazal še bolj nizkotnega, kakor sem mislila. Še ob živi ženi se vlačí z drugo žensko.“

„Nikoli ni imel poguma, da bi od življenja sprejemal tudi udarce. Vedno se je bal živeti,“ je rekel.

„To sem mu povedala vpricho Nataše,“ je dihnila. Pred cerkvijsko sta ob prihodu našla samo Ožbovčeva dva, ki sta prišla s kolesljem. Ko je Silva Ož-

bovki segla v roko, je Ožbovka pričela brisati solze, reči pa ni vedela niti besede. Viktor je zadreglo premostil s tem, da je segel Silvi pod pazduho.

„Za hip stopiva v cerkev, nato počakamo skupaj še na druge.“

Malo pred deseto sta prišla Jerovšek in Anica, kmalu za njima Anda in Jože. Bilo je srečanje, ki si ga je Silva tako želela. Jerovšek se je bil postal in Anica se je raznesla v dokaj široko gospo. Za hip je v Silvi blisknila preteklost, sobica z mrtvo Marijo in s potrjim Jerovškom. Vendar se je nasmehnila, ko mu je dala roko.

„Andrej, za mnogo stvari se ti nisem dovolj zahvalila.“

Dolgo sta se gledala. Držal je njeno roko in z drugo nalahno udarjal po njenem zapestju.

„Bila si dobro dekle, Silva. Želel sem videti ta vajin dan. Hudo bi mi bilo, če bi me ne vabila.“

Anda jo je poljubila na lica. Nosečnost ji je do cela spremenila obraz.

„Vem, Anda, da si mu mnogo pomagala. Hvala ti!“

Šele zdaj je pogovor oživel in v široki gruči so postopali sem in tja, brbljali, obudili še ta in oni spomin, vendarle skrbno pazili, da niso dregnili v bolečino. Hoteli so kakor po domenku ohraniti dan čist in lep.

Malo pred enajsto so odšli iz cerkev. Poročal je star pater. Začel je brati poročni obred. Silva je z vsem obrazom visela na njem. Po opravljenem obredu je sam od sebe spregovoril nekaj besed in čeprav se je Silva mučila, da bi zmagovala ganjenost, se le ni mogla premagati. Kakor hitro se je pater obrnil in ji je Viktor segel pod roko ter jo peljal v klopi, so se ji udrle solze.

„Ne smeš jokati,“ ji je rekel, ko sta sedela skupaj.

„Saj ne jokam od žalosti,“ je rekla tiho in iskala za robcem. Mučila se je z nasmehom, ko mu je gledala v oči.

Takoj po maši so imeli preprosto kosilo. Zasedeli so se do treh. Prva sta se poslovila Jerovšek in Anica, takoj za njima Anda in Jože. Anda se ni počutila dobro. Kosila se je komaj dotaknila.

„Vem, da bosta najbolj srečna sama,“ je smeje rekel Jože.

Ožbovec je bil v zadregi, mudilo se mu je domov, po vsem opravljenem je čutil, da je odveč. Nazadnje se je le ojunčil in jima ponudil, da bi prisledla.

„Hvala, Ožbovec! Misliiva priti šele pod noč, in če ne bo kaj posebnega, bova šla peš. Nočeva se nastavlja zijaalom.“

Tako sta ostala sama. Nebo je bilo jasno. Čeprav je bilo sonce še skoraj brez vsake moči, je bilo dovolj toplo, če sta hodila. Sama po dolgih letih, daleč od vsega, kar je nekoč tako bolelo, obdana s toplimi upi, skritimi v bodočnosti. Pusta širjava okrog je požirala preteklost kakor stroj snopje. V mrzlem zraku je potrepetaval prvi, komaj zaznavni dih pomladi. Tišina nad premrlo zemljo je bila stekleno prozorna kakor polna ledenih sveč, ki jih presevajajo sončni žarki.

„Nikoli nisem tako mislila, da je življenje lepo ravno zavoljo težav kakor v tem hipu,“ je rekla tiho. Trdo se je držala njegove roke. Bila sta obrnjena proti goram in lok Begunjščice se je risal proti zmrzlemu nebu.

„Škoda, da ne moreva iti tja gor pogledat, kaj je ostalo od najinega starega znanca. Zdi se mi, da bi se še natančno spomnil, kje sva takrat sedela.“

Obstala sta malce iz vasi, v loku, ki je zavijal proti veliki cesti. Potegnil je njeno roko k ustnicam in ji vsak prst posebej poljubil.

„Bogme, Silva, še nikoli nisi bila sama sebi tako podobna kakor danes.“

Blaženo se mu je nasmehnila. Ko sta se vračala, sta odšla še na čaj.

„Siromašna je tale najina poroka, kajne?“ je rekel trpko.

„Zame bolj bogata ne more biti, Viktor. Kar sem želela dobiti, sem dobila.“

Nato sta se odpravila. Rožnati štraklji so barvali oblake in rdečkasta svetloba je mrlela na zaplatah snega na Begunjščici. Pripravljalo se je k večeru, v koteh proti Dragi in proti Sv. Luciji se je porajala modrikasta sapa, da je bila videti cerkvena pri Sv. Petru kakor skozi kristal.

„Ali bi šla rajši z vlakom, Silva?“

„Peš, kakor si rekel. Navaditi se morava veliko hoditi.“

„Vrlo dekletce!“

Ponudil ji je roko. Z rdečo zarjo za hrbtom sta odhajala. Ko sta prišla do pod Ljubnega, se je že mračilo.

Cerkvica
vrh gore

Ni bila trudna in mrak, čeprav mrzel, jo je zapredal vase. Kako je vsa preteklost na mah zgubila svojo težo, kako ljubko so bili razporejeni spomini ob temni črti gozda! Majhna, a topla znamenja: prvo srečanje z Viktorjem, skrita ljubezen v tistih dneh, dnevi pri Ožbovcu in nato novo srečanje v Ljubljani.

„Kaj premišljaš?“ je šepetal v temi.

„Ljubezen — človek je nikoli ne ume.“

Slišala sta svoje korake. Bili so v globok molk gozda.

S trdo temo sta prišla do Grmača. Zdaj bi mogla zaviti na levo, tam je bila bližnjica do bajte. Toda kakor da sta oba čutila isti nagib, sta obstala na križišču.

„Prepričan sem, da oba isto misliva,“ je rekel Žalar.

„Da pozdraviva starega župnika na pokopališču,“ je rekla.

„Vidiš, da sem uganil!“

Pozdravila sta ga pod mrzlo prstjo. Viktor je čakal, da je Silva naredila križ in nato sta se skoz zadnja vrata obrnila proti Gobovcem, proti bajti, ki je v temi ni bilo videti.

Viktor je začel govoriti:

„Nocoj prižgem petrolejko jaz, ker vem, kje stoji. Zakuril bom jaz, ker sem treske in drva že pripravil. Ti boš v plašču sedela na postelji, dokler se so-

bica ne ogreje, in me boš gledala, da se naučiš. Petrolejka je sicer stara reč, toda njena svetloba je veliko bolj romantična kakor elektrika. Boš videla. Lipovo cvetje...“

Z dlanjo mu je zaprla usta.

„... bom skuhala jaz in...“

Rahlo je odtrgal njeno dlan od ust in smeje nadaljeval:

„Toda zaponke iz las ti nocoj poberem jaz in luč...“

„Joj, kako sva otročja, Viktor!“ je rekla. „Dobro, da naju nihče ne sliši.“

„Moj grad!“ je s širokim zamahom roke nakazal Viktor. Na hitro je odprl in v istem hipu, ko je duri odpahnil, jo je že držal v naročju. Tesno se ga je oklepala in ni je spustil, dokler vrat z eno samo roko ni zaklenil. Šele potlej jo je spustil in se vsesal v njene ustnice. Vdano mu je visela v rokah.

Z lučjo se je prikazala tudi muca. Drobní plamen je poželjivo oblizoval mrzle stene in Silva je že sedela na postelji. Viktor ji je v hipu snel čevlje in ji nataknil svoje copate. Ko se je sklanjal nad njenimi nogami, mu je nagajivo kuštrala lase.

„Ne sleci plašča, dokler se ne ogreješ! No, kaj praviš k tej čarobni razsvetljavi?“

Že je bil pri treskah in prižgal žveplenko. Gledala je njegov ožarjeni, dobri obraz. Tedaj je dvignil oči in gledala sta se z blaženim nasmehom, revna, toda zvesta popotnika v steklem času. Žveplenka mu je prigorela do prstov. Spustil jo je in nžgal novo.

Tedaj je vstala, z drobnimi prsti prijela plamenček in ganjeno rekla:

„Dragi, naj jaz prižgem prvi ogenj na najinem ognjišču.“

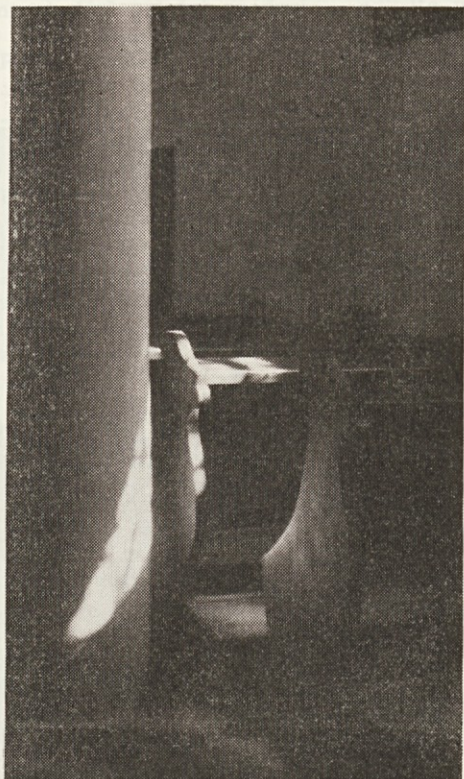
Z veselim plamenom je ogenjček lizal po treskah. Klečala sta pred preprostim ognjiščem in sprejemala prvo toploto, ki je oblivala njuno združenost. Mirno ji je položil roko na ramo in zdelo se mu je, da svoje sreče ni mogel lepše povedati, kakor da ji je čisto od blizu zašepetal:

„Hvala, žena!“

Nataša je umrla. Po zaslugi strežnice, bivše usmiljenke, se je lepo pripravila na večnost.

NAGRADE, ki bi morale biti razdeljene, ker so visoko prekoračili plan, so splavale po vodi. Tovaríš Ludvik je spretno poneveril sto osemdeset tisoč dinarjev in primajkljaj je odkrila šele posebna komisija, ki je dober teden pregledovala knjige. Tovaríš je poneverbo priznal in ves delovni kolektiv na žagi je škripal z zobmi do jeze. Žalarju se je zdelo čudno le nekaj. Skoraj nihče ni upal javno zabavljati. Stvar mu je postala jasna, ko je naskrivaj govoril z upravnikom.

„Dragi moj, če bi bil ti kdaj politkomisar, kakor je bil on, bi se iz take kaše prav tako izkopal. Šest mesecev prisilnega dela z odvzemom svobode. Nič čudnega, da direktorji prihajajo in odhajajo, ker

V
božjem
hramu

se vsakega nekaj prime. Skoraj na prste prešteješ tiste, ki še niso bili obsojeni.“

Žalarja je peklilo še bolj, da je Ludvikova obsodba padla skoraj v isti čas kakor župnikova. Župnik je bil obsojen na tisoč dinarjev kazni, ker je Blekovega najmanjšega v župnišču pripravljaj na prvo obhajilo. Po novi postavi so smeli verouk poučevati le v prostorih, kjer so se opravljala bogoslužna opravila, to je v cerkvi. Blekov je kmalu po pričetku šole dobil ošpice in za ošpicami — otrok se je pač prehladil — pljučnico. Ker se verskega pouka v cerkvi ni mogel udeleževati, se je Blekova bala, da otrok k obhajilu ne bo mogel. Kakor hitro je bil otrok toliko pri moči, da je spet prišel v šolo, se je Blekova odpravila v župnišče in prosila župnika, da bi otroka posebej pripravljaj, toliko, da bo v pouku dohitel druge. Župniku se je otrok zdel še vedno šibak in bal se ga je poučevati v mrzli cerkvi. Toda že po drugem pouku v župnišču je dobil povabilo na razgovor. Na hitro so ga obsodili na tisoč dinarjev kazni. Ker se mu je zdela kazen krivična, se je proti sodbi pritožil in utemeljil pritožbo z otrokovim slabim zdravjem. Na ta priziv mu je bila sicer kazen zbrisana in odpravili so ga le z ukorom, toda zdaj je zavrelo pri tistih, ki so Ludvikovo obsodbo s stisnjenimi zobmi požrli. Toda požrli so jo.

Nobenega usmiljenja z reakcijo, nobenega prizanašanja s sovražniki delovnega ljudstva! Komandant milice in nadučitelj sta pihala od jeze, odbornice AFŽ so imele protestno sejo in na mitingu OF je tovariš predsednik z omlednim čevkanjem govoril o reakcionarni duhovščini, ki je v imenu Kristusovih ran gonila in izdajanje. Jezik se mu je zatikal — govor mu je sestavil tovariš učitelj — in ljudje so ga pač poslušali, ker so ga morali.

Nato je bil sklican miting za delovni kolektiv na žagi. Žalar se ga sprva ni mislil udeležiti, toda ob misli, da bi utegnili tudi tam ponoviti zadevo z župnikom, se je odločil. Temu človeku je bil vendarle nekaj dolžan.

V začetku je vse kazalo, da bodo zadevo mirno prešli. Predsednik je odgovarjal na nekatere pritožbe, nato so govorili o skladu, s katerim naj bi kupili spominsko ploščo tovarišu Žiru, ki je padel na Posavcu in je bil nekoč žagar na tej žagi. Žalarju je bilo že žal, da je prišel. Tik pred koncem je predsednik župnikovo zadevo le privlekel na dan. Bil je v zadregi, previdno je postavljaj besede in pri tem neprestano z očmi sekal po delavcih.

„Sovražniki socializma so se po zlomu skrili za barikade preživetega dogmatizma verskega praznoverja in precej je še duhovnikov, ki bi radi kovali svoj kapital iz tistih zaostaležev, ki še vedno letajo v cerkev. Ljudska oblast marsikdaj premilo postopa s temi duhovniškimi zankarji, kar izpričuje tudi primer župnika v Podbrezjah. Zdi se mi, da bi bilo potrebno, s tega mitinga poslati protestno pismo na pristojno mesto, ki je tovarišu župniku brisalo kazen.“

Žalar je požiral slino. Nihče se ni oglasil. Tedaj je stegnil roko.

„Tovariš Žalar!“

Na dvorišču

Viktor je videl predsednikov obraz, njegovo ustnico in strihninast pogled.

„Mislil sem, da bomo na mitingu reševali samo stvari, za katere smo poklicani. A ker si sprožil vprašanje, tovariš predsednik, ki so ga že mnogi ogladili, bi rad k tvojemu izvajanju dodal nekaj misli.“

Govoril je počasi, skušal se je krotiti, toda takoj je opazil, da so se pogledi vseh obrnili vanj.

„Državljeni imamo dolžnost, da spoštujemo postave. Tudi tovariš župnik. Toda vsaka poštena postava se zaveda, da pri tem in onem prestopku lahko nastopijo okoliščine, ki povsem spremené sam prestop in ga opravičijo. Tovariš župnik je poučeval Blekovega otroka v župnišču, ker je bil otrok dolgo bolan in je cerkev v tem času še mrzla. V čem je prestop, če hočeš nekemu dobro? Če pa tovariš predsednik misli, da je treba protestno pismo poslati, potem predlagam, da ga v prvi vrsti pošljemo zavoljo tovariša Ludvika, ki je poneveril sto osemdeset tisoč našega denarja in za ta svoj prestop dobil le šest mesecev prisilnega dela. Partijska pripadnost krivde ne zmanjšuje, kvečjemu zvišuje. Zakaj, tovariš predsednik, nisi sklicaj protestnega mitinga, ko nas je eden naših sodelavcev ogoljufaj za nagrade, ki bi jih morali dobiti? Vem, da so nekateri izmed tovarišev na račun teh nagrad že naprej kupili stvari, ki bi jih drugače ne!“

Grobna tišina. Čez čas je edino tovariš tajnik siknil:

„Tako more govoriti samo reakcionar! Ni čuda, ko letaš v cerkev! Sicer pa, če pomislimo, da ti je bila žena dve leti...“

(Se bo nadaljevalo)

slovinci

po evropi

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Septembra nas je obiskal predsednik slovenske škofovske komisije za izseljenska vprašanja g. škof dr. Stanko Lenič.

G. škofa smo sprejeli v farni cerkvi v Kleinmünchnu, kjer so bile pete lavretanske litanije z evharističnim in škofovim blagoslovom. Takoj nato smo se zbrali v dvorani, kjer so mu zapeli naši pevci pod vodstvom g. Zoreta Prešernovo „Zdravico“ in „Slo-

Ob romanju na Pöstlingberg nad Linzem.

vansko pesem“ Poleg dušnega pastirja je pozdravil škofa po bivanju najstarejši Linčan g. Hrstelj, ki ga večina ljudi dobro pozna. Samo Bog ve, koliko stare obleke so naši ljudje dobili po njegovem posredovanju od škofijske Karitas. Otroci so g. škofu zapeli in ga z zborno deklamacijo, ki jo je prav za to priliko napisala ga. Stana Millonig, pozdravili in mu izročili šopek rož. Vrečarjeva Marija in Peter sta na harmoniko in violino zaigrala nekaj narodnih pesmi. G. škof se je za pozdrave zahvalil in povedal, da je z veseljem prihitel med nas: kot škof, kot Slovenec, pa tudi kot grešnik. Škofova priljudnost je brž premagala strah pri ljudeh, da so se zgrnili okrog njega in se z njim razgovarjali.

V nedeljo, 20. septembra, smo pa imeli romanje na Pöstlingberg. Zaradi spovedovanja nismo šli s procesijo k Žalostni Materi božji na goro, čeprav so nekateri to zelo želeli. Vendar je Mariji bolj všeč naša v spovedi očiščena duša kakor pa hoja na goro.

Ob 11.15 je trikrat ustrelilo in nato smo skupno s škofom ob Marijini pesmi šli v romarsko cerkev. Med božjo službo nas je g. škof pozival, da naj ostanemo zvesti Bogu in narodu, pa tudi svoji slovenski skupnosti zunaj domovine. Nato je še posebej nagovoril birmance. Šest jih je bilo: Zoretovi Metka in Majda, Lesjakova Sonja, Živkovičev Črtomir, Plajnskov Blago in Sadlov Ludvik. Po pridigi je prejelo zakrament sv. birme okrog 300 Slovencev.

Po birmi se je mašni obred nadaljeval. Ljudi je navdušilo lepo petje škofa in zbora in so pri ljudskih pesmih „Lepa si, lepa si, roža Marija“ in pri „Marija, skoz' življenje voditi srečno znaš“ krepko zraven zapeli. Po maši je bilo pred cerkvijo slovo od škofa, ki je moral oditi v Salzburg.

Škofa, ki ga je ves čas spremljal mons. Kunstelj, naš narodni ravnatelj iz Rima, je v torek sprejel tudi linški škof dr. Zauner in ju povabil na kosilo obenem s pomožnim škofom dr. Wagnerjem. — G. škofu dr. Leniču smo za njegov obisk hvaležni in mu želimo, da bi ga Bog ohranjal pri dobrem zdravju, da bo lahko še velikokrat obiskal in v veri potrjeval rojake po svetu.

Škof dr. Lenič med otroki na Pöstlingbergu.

SALZBURŠKA

SALZBURG — V nedeljo, 20. septembra, so Slovenci, ki žive in delajo na Salzburškem, napolnili cerkev azila Riedenburg, kjer je enkrat na mesec slovenska maša. Prišli so iz vseh krajev: iz Schwarzbacha, Mühlbacha pod Hochkönigom, Tennecka, Halleina, Grödiga, pa tudi iz bavarskega Freilassinga. Tudi iz samega Salzburga jih je bilo več kot običajno.

Iz vseh krajev nas je privabil obisk pomožnega ljubljanskega škofa dr. Stanka Leniča, ki nam je maševal in pridigal. Na koro so peli pevci iz Tennecka in Schwarzbacha, ki so se ob mnogih žrtvah pod vodstvom gđc.

BELGIJSKI IN HOLANDSKI LIMBURG

Slovenci iz Heerlerheide in Brunssuma so 13. septembra svojemu duhovniku za njegovo 25. obletnico mašništva pripravili prijetno presenečenje. Pred mašo so ga pričakali v dvorani šolskih sester, kjer ga je „Zvon“ pozdravil s „Srebrnomašnik, bod' pozdravljen!“, deklice in fantki pa z deklamacijo in šopki cvetja. Ko so svoje čestitke izrekli tudi vsi ostali, smo šli v kapelo k službi božji, kjer je spet dovršeno prepeval mešani zbor „Zvon“. Preprosta, a prisrčna slovesnost, ki more samo ugodno vplivati na čim tesnejšo povezanost duhovnika z verniki in obratno.

„Zvonu“, mladini in vsem rojakom topla zahvala!

SLOVENSKI DAN V BELGIJI

Društvo „Slomšek“ je letos že desetič priredilo „Slovenski dan“ z odličnim kulturnim in idejnim sporedom. V program so prireditelji vključili tudi proslavo 25. obletnice mašništva krajevnega slovenskega duhovnika.

Ob napovedani uri so v soboto, 26. septembra, popoldne, rojaki iz Belgije in Holandije napolnili župno cerkev Maria Heide. Somaševala sta g. Vinko Žakelj in g. Stanko Kavalari iz Francije. Lep priložnostni nagovor je imel g. Stanko Kavalari. „Zvon“ iz Holandije je pod vodstvom prof.

Med sv. birmo.

Willemsa z globoko občutenim petjem sodeloval pri službi božji.

Spored v dvorani se je začel s kratko igro „Berite Novice“, ki sta jo pred 100 leti, ko so se Slovenci ob pomladi narodov začeli prebujati in se zavedati, da so slovenski narod, napisala Janko Kersnik in Josip Jurčič. Brez posebne fantazije moremo njeno vsebino prenesti na slovensko problematiko v današnjih dneh. Igra je nazorno potrdila pravilnost umerjene „slovenske poti“, ki jo društvo „Slomšek“ hodi že vsa leta. Popolna tišina v dvorani

Otroci pozdravljajo škofa s pesmijo ge. Stane Millionigove.

Pevci pojejo Prešernovo Zdravico.

ni je pričala, da je igra lepo pritegnila pozornost gledalcev in da so igralci dobro izvršili svojo nalogo.

Letos se z bolečino spominjamo tragičnih dogodkov pred 25 leti, ko so komunisti brez vsake sodbe pobili 12 tisoč slovenskih domobrancev. Namesto da bi se veselili težko pričakovane svobode, so se tisočere slovenske matere, žene, sestre in neveste po tolikem trpljenju vojnih let potopile v še globljo žalost in se zavile v črnino.

Komunisti danes sami čutijo, da je vetrinjska tragedija prava narodna katastrofa.

Toda, kaj so storili, da bi ublažili rane?

Tisočere so mučili, jim vzeli življenje in čast.

Zločin morejo popraviti vsaj delno.

Kdaj jim bodo vrnili vsaj čast?!

Kdaj bodo priznali, da so se ti fantje in možje borili za svobodo naroda?!

Vetrinjskim žrtvam v čast je mladina zapela črnsko duhovno pesem, ki govori o Johnu Brownu, borcu za svobodo črncev v Ameriki:

John Brown je mrtev sred' prerije obležal, ko boj je proti zatiralcu dokončal;

John Brown je mrtev sred' prerije obležal, a duh je njegov ostal.

Izredno pomenljiva je tretja kitica:

Bil je obešen, kot bi izdajalec bil, a izdajalec pravi ga obešal je; bil je obešen, kot bi izdajalec bil, a duh je njegov ostal.

Pesem je trda do zatiralca, a ni maščevalna. Johna Browna in njegove tovariše ima za resnične zmagovalce, četudi so zgubili svoja življenja. Njim v čast kliče zmagoslavno:

Glori, glori, aleluja...

Snov za razmišljanje nudi tudi zadnja kitica:

John Brown je mrtev, toda suženj zdaj je prost, črni in beli, vsi smo bratje med seboj;

John Brown je mrtev, toda suženj zdaj je prost, SVOBODA NAJ ŽIVI!

Ne pozablajmo, da je bratstvo pristna evangeljska vrednota. Kristjani se moramo truditi za bratske odnose med ljudmi, med vsemi ljudmi. Vera nas uči biti bratski tudi do drugače mislečih. Toda bratstvo ne trpi nobene nadrejenosti, nobenega varušstva, zahteva svobodo, „svoboda naj živi!“

Pesem je na poslušalce napravila globok vtis.

Bog daj, da bi strašne žrtve

pred 25 leti Slovincem pomagale do prave svobode in do resničnega bratstva med vsemi Slovinci!

V naslednji točki nam je mladina zapela še eno črnsko duhovno po besedilu sv. Frančiška Asiškega:

O moj Bog, dopusti mi, da bom tvoj glasnik mirú!

Kjer ljudje mrzijo se, naj prinesem jim srcé.

Tam, kjer dvomijo o vsem, naj jim vere luč prižgem.

Kjer obup loteva se, naj pri našam upanje.

Kjer ljudje so žalostni, naj jim nosim radosti.

Če kdo v temi blodi sam, naj mu svojo roko dam.

O moj Bog, dopusti mi, da bom tvoj glasnik mirú!

S to pesmijo je mladina nam vsem dala čudovit program za našo delavnost, krščansko delavnost v našem okolju, v sodobni družbi. Pesem smo posvetili spominu vzorne matere ge. Slavke Brečko-Roex, ki je umrla v začetku septembra v Bruslju.

Pri mladinskem programu sta g. Martin Novak in g. Polde Cvrle sodelovala s kitaro in trobento.

Za mladino je nastopil mešani zbor iz belgijskega Limburga pod vodstvom g. Viliija Roglja. Zapel je tri narodne. Zelo prijetno nas

Darjo, Didier in Daniel Perenič pošiljajo pozdrave s slovenske obale (med tem so se preselili v Chalons-sur-Marne).

Člani dramskega krožka „F. S. Finžgar“ iz Charleroi, ki so uprizorili veseloigro „Župan“ na 17. slovenski prireditvi v Gilly-Haies 1. maja 1970. Od leve na desno: režiser Ivan Kodeh, Jakob Gorjanec (glavni igralec), Desiré Golljevšček, Marija Borič, Jože Bizjak in Danilo Rušt.

je presenetil. Doživeto podajanje je navdušilo vso dvorano. Iskreno čestitamo! Visoko cenimo žrtve, ki jih pevci, razkropljeni po vsem Limburgu, posvečajo slovenski pesmi. Vsaka lepa stvar zahteva žrtev. Vztrajno naprej!

Naslednja točka je bila posvečena 25. obletnici mašništva izseljenskega duhovnika g. Vinka Zaklja. Zbora iz Belgije in Holandije sta slovesno zapela: „Srebrnomašnik bod' pozdravljen!“ Sledil je nagovor predsednika društva „Slomšek“ g. Jurija Jaklja in pozdrav gđc. Fride Čatarjeve z izročitvijo šopka. V imenu svojih skupin so srebrnomašniku čestitali g. J. Kropivšek, predsednik sv. Barbare v Lindenheuvelu, g. J. Resnik, predsednik sv. Barbare v Hoensbroeku, g. F. Gril, predsednik sv. Barbare v Heerlerheide-Brunssum, g. F. Jančič, v imenu „Zvona“, g. J. Jakelj, v imenu „Slomška“ in g. Vili Rogelj v imenu svojega pevskega zbora. Navedeni so slavljencu izročili lepa darila.

Slovensko društvo „Slomšek“ je srebrnomašnika imenovalo za častnega predsednika „v priznanje za njegovo dolgoletno neumorno dušnopastirsko in kulturno delovanje med Slovenci“. Diplomoma je umetniško izdelala slovenska uršulinka, č. m. Justina Višner iz Weerta v Holandiji.

Duhovnik se je predstavnikom društva in vsem rojakom toplo zahvalil za pozornost. Povedal je, kako visoko ceni sodelovanje in naklonjenost svojih vernikov in se priporočil tudi za prihodnost.

Za zaključek sta oba zbora zapela priložnostno pesem.

Hvala vsem, ki so na odru ali pa v dvorani pomagali k odličnemu uspehu prireditve.

Naj deseti „slovenski dan“ v Belgiji pripomore k temu, da bi Slovenci v Belgiji in Holandiji vedno bolj razumeli svoj čas in v danih okoliščinah zavestno igrali svojo vlogo kot polnoletni člani božjega ljudstva.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Naknadno sporočamo, da se je 18. julija t. l. poročil v župni cer-

kvi N. D. de Lourdes v Gilly (Sart-Culpart) naš rojak g. Štefan Kulсар z domačinko gđc. Marie-Françoise Charles. Mladi družini čestitamo in ji želimo božjega balgoslova v novem življenju!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro: Vanneau.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93) je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa telefonirati g. Čretniku, 636-80-68.

Veronauk in šola za otroke je vsako drugo nedeljo ob 14.45 (tri četrt na tri) — 8. in 22. 11., 6. in 20. 12. v prostorih 23 rue Oudinot, Paris 6° (métro: Duroc).

Miklavževanje za otroke bo v nedeljo, 6. decembra, po sveti maši, v dvorani 97 rue de Sèvres.

MELUN (Seine-et-Marne)

Sveta maša za rojake bo v nedeljo, 1. novembra, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie (81 rue Adrien Chatelain). Spovedovanje pol ure pred mašo.

LA MACHINE (Nièvre)

Sveta maša za Slovence bo v nedeljo, 29. novembra, ob 11.15.

Carol Ratej z botro Lojkoo Kasteličevo po birmi v Lurdu.

Žaligov oče iz Hotize pijejo na zdravje svojih hčera in zetov ter vnukov v Parizu.

Pokojni Anton Boček z družino in sorodniki v Franciji.

S sv. mašo smo začeli novo šolsko leto in novo leto katekizma. Ker je prijavljenih mnogo otrok, bo *razpored veroučnih ur* sledeč:

Bruay-en-Artois: vsako sredo po maši ob 18. uri.

Liévin: vsak četrtek od 16—18. ure; ob 18. uri sv. maša.

Méricourt-Mines: vsak četrtek od 9.—11. ure za 3. in 4. letnik; od 13—15. ure za 1. in 2. letnik.

November je posvečen mislim in molitvam za naše rajne. Maše in obisk pokopališč po urniku kot vsako leto doslej.

Zakrament *sv. krsta* so prejeli: V *Méricourt-Mines* 9. avgusta Veronika Kostur, hči Riharda in Ane Razložnik, 16. avgusta Nikolaj Wattraint, sin Roberta in Sonje Kotar; v *Tourcoing* 15. avgusta Mario Fudurič, sin Mija in Milke Goldačič; v *Liévinu* 3. oktobra Joel Dominik Kunaj, sin Rajmunda in Žakline Vasseur; v *Loos-les-Lille* 4. oktobra Marija Kristina Josifovski, hči Stojka in Dionizije Simone Degand. Na mnoga in zdrava leta!

Zakrament *sv. zakona* sta si dala 10. oktobra v *Méricourt-Mines* Drago Babič in Marija Has. Naj ju Gospod blagoslovi!

V *Bruay-en-Artois* je *premenila* Marija Zupančič. Kot je bila skromna v življenju, tako je skoro brez slovesa tiho odšla od nas. Domačim naše iskreno sožalje!

13. avgusta nas je vse preseletila vest o smrti Antona Bočka, ki smo ga poznali kot peka iz *Bouvaina*. V lepi starosti 80 let je zatisnil svoje izmučene oči, zahrbtna bolezen ga je ugrabila. Zaveden Slovenec in izredno podjeten je s svojo dobro ženo Kristino takoj ob prihodu v Francijo ustvaril podjetje, ki je zlasti v dnevih zadnje vojne po lastnikovi dobroti toliko lačnih nasitilo. Rojak iz *Brestanice* je v Franciji preživel celih 45 let. Njegov pogreb 17. avgusta v *Phalampinu* je pokazal, kako markantna osebnost je bil pokojni Anton Boček. Naj mu bo Gospod za vse, kar je dobrega storil, bogat plačnik;

njegovi ženi, hčerki in ostalim sorodnikom pa naše krščansko sožalje!

VZHODNA LOTARINGIJA

V zadnjem času se zelo pozna, da je poletje že za nami, jesen prinaša gosto meglo, zgodaj temo, vedno bolj iščemo gorkote. Vse to pa nič ne ovira življenja v naši pisarni: rojaki javljajo bolnike, krste, poroke, pogrebe, cerkveni zbor „*Slomšek*“ vsak teden prihaja k vavam in se uči pod skrbnim vodstvom našega g. dirigenta vedno nove pesmi in novo mašo, potrebnim pišemo prošnje, razne reklamacije — tako se delo ne zmanjšuje, čeprav se tema podaljšuje. Več kot polovica naših rojakov se je zelo postarala: največ jih je 55 do 80 let starih. Čisto zdravega človeka težko dobiš.

Zelo so veseli obiska in radi obujajo spomine na potovanje v domovino, odkoder se z novimi močmi vračajo v naše kraje.

Ustavil sem se pred kratkim pri 62-letnem Antonu Čopu iz *Fare* pri *Kolpi*, ki je sedel pred hišo 18, rue de *lax Source* v *Freymingu*, pred lepo lurško votlino. Z zanimanjem sem ga poslušal: „Ko sem hodil domov na počitnice, sem vsakokrat prinesel od doma težke kovčke — ne mesa ali žganja — pač pa težkega, lepega kamnja, ki sem ga nabral doma za to lurško kapelico, katero vidite pred mojo hišo.“ Solze so mi stopile v oči, ko sem to slišal. Večkrat je bil — oče štiri-otrok — že bolan, pa je ozdravel. Naj mu *Mati božja* izprosi še dolgo življenje!

Domači časopisi prav pogosto prinašajo slike naših mož in žena, ki so dopolnili že 60, 70, 80 in še več let. Ni čudno, da poslušamo kar naprej mrliški zvon: med dvaintridesetimi letos umrlimi rojaki so tudi naslednji:

20. septembra nas je zapustila rojakinja *Marija Biderman* iz *Merlebacha*, stara 84 let, mati 13 otrok, od katerih jih še 11 živi. Pokopana je bila 23. septembra v *Merlebachu*. Istega dne je avto povozil na cesti *Puttelange-Hoste* 6-letnega *Alaina*, sina *Zofke Polak* in *Klementa Richard*; poko-

pan je bil v *Betting* 23. septembra. 21. septembra je umrla 64-letna vdova *Franciška Banič* iz *Pilštanja* pri *Škocijanu*; pokopana je bila v *Cité la Chapelle* 24. septembra. 1. oktobra je umrl 71-letni *Franc Železnikar* iz *Habsterdicka*; bil je cerkveno pokopan 5. oktobra v *Stirling-Wendel*. 2. oktobra je umrla v *Breidenbachu* v *Lotaringiji* 67 let stara vdova, cerk. pokopana prav tam 5. oktobra. 4. oktobra je umrl v *Creutzwaldu* *Ivan Karnik*, cerkveno pokopan prav tam 7. oktobra. Vsem tem pa se je pridružil tudi naš dobri prijatelj, 87 let stari, dolgoletni organist našega cerkvenega zbora v *Merlebachu*. Opešale so mu oči tako, da ni mogel več videti not — prenehal je z željo: „Ko bom umrl, vas lepo prosim, da bi mi zapeli pri pogrebu *Marijino* pesem: „*Glej moje solze vroče*.“ „*Slomšek*“ je ustregel njegovi prošnji in 9. septembra v župni cerkvi v *Merlebachu* zapel to pesem. 30-dnevnic pa je bila 11. oktobra ob 10. uri v kapeli *Hospice Ste. Elisabeth* v *Merlebachu*.

Vsem zgoraj omenjenim umrlim želimo večno veselje v nebesih — sorodnikom pa kličemo: Ne obupujte v žalosti, kvišku srca, k *Bogu*, v našo skupno, srečno domovino!

V eni hiši jokajo, v drugi se veselo: 18. avgusta sta z velikim veseljem sprejela drugo dete z imenom *Danijela*, *Danilo Sivec* in *Helena*, roj. *Tončič*, stanujoča v *Cité la Chapelle*; hčerka je bila krščena v *Merlebachu* 20. 9. *Marija Pavlin* in njen mož *Raymond Wetzel* pa sta z radostjo objela sinka *Andreja*, ki je bil krščen 4. oktobra v župni cerkvi v *Merlebachu*. Vsem otrokom — tudi neprijavljenim — kakor tudi staršem želimo božjega blagoslova, močnega zdravja in vso srečo!

Velika, dobra *Maučeva* družina iz *Habsterdicka* je tudi doživela veliko veselje: 1. avgusta je *Alojz* *Mauc* sklenil cerkveni zakon z *Moniko Lehmann* iz *Habsterdicka*. *Bernadette Mauc* iz *Morsbacha* je poročila 10. oktobra *Edvarda Pylinski* v župni cerkvi v *Morsbachu*. *Marija Terezija*

Razpotnik, hčerka Maučevih, pa je sklenila cerkveni zakon z Jožefom Fernandez 17. oktobra v Habsterdicku. *Zlato poroko* sta praznovala v cerkvi v Hochwaldu Štefan Brezavšek in Ivanka, roj. Debeljak, v soboto, 10. oktobra. Sredi velike družine naj zlatoporočenca dajeta še naprej lep zgled vere in dobrote! Vsem novoporočenim in zlatoporočencema: Naj vaša zveza Vsemogočni blagoslovi!

Včasih imamo v jeseni prav lepe dneve: takrat pogosto vidim naše starejše ljudi, ki s palico v roki hite iz sobe na svež zrak, na sprehod. V novembru pa pohitimo, kadar bo vreme dopuščalo, na jesenski vrt, poln rož, kjer počivajo naši dragi. Ko stojite pri grobu, pomislite, koliko gorja je pokrila zemlja, koliko gorja še tlači ljudi na zemlji. Vsemogočni pa vam kliče: „Pridite k meni vsi, ki ste obteženi, in jaz vas bom poživil!“ Poslušajmo ta glas in zaupajmo v Boga!

Vse dobro vam želi

Stanko iz Merlebacha

TUCQUEGNIEUX-MARINE

„Dež za soncem mora priti, žalost za veseljem biti.“ Vedno gledamo to spremembo, včasih celo večkrat na dan. Še sneg in led morata priti vsako leto. Brž je mimo prijetna pomlad, hitro je v kraju poletje in z njim tako zaželene počitnice in že nam radodarna jesen z rumenimi listi oznanja belo zimo. Je pač tako: „Kamen, še ta kamen, v vodi se obrne, al' mladost se moja nikdar več ne vrne.“

So pa kljub temu tudi priletni ljudje, ki se zime ne ustrašijo. Pripravijo si drv in premoga, v kleti zalogo živeža, v omari pa domačih zdravil, da podijo prehlada, kadar jih napada. Celo na podstrežje gredo, da namažejo vnukom sanke ter pregledajo, če so jaslice še dobro shranjene v škatli, saj se bliža za stare in mlade božično ter novoletno veselje.

V gimnazijah mučijo zdaj mladino z moderno matematiko. Več krogov se križa ali se pa ne križa; iz neznanek se rodijo ne-

znanke. Kljub vsemu ne more priti drugačen zaključek kakor številka sedem, ako sešteješ štiri in tri. Današnji moderni svetovni nazori in mišljenja so nekaj podobnega. Mnogi prehajajo iz ene zmote v drugo, pa še ponosni so na svoje zmote. Resnica je pa le ena, samo ena. Kakor nam zima prinese novoletno veselje in upanje, tako nam smrt prinese večno novo leto, večno pomlad.

OB LUKSEMBURGU

Smrtna nesreča se je pripetila Ivani Kozar iz Aube. 5. oktobra v mraku je bilo. Pred svojo hišo je prečkala cesto, a na žalost ni prišla na drugo stran. Privozil je avto in jo podrl in vlek el za seboj. Čeprav hudo poškodovana, je še živela. Prepeljali so jo v bolnico, a naslednji dan ob eni uri ponoči je že umrla. Pokojna je bila doma iz okolice Dobropolj; bila je v 79. letu. Pred dve-

Mlada Slovenka iz Wipperfürtha sanja o lepši bodočnosti, kot pa je sedanje življenje njene matere na tujem.

ma letoma je še romala v Lurd. Bog ji daj večni mir in pokoj!

V Aumetzu pa je 4. oktobra umrl zadet od srčne kapi 39-letni Blaž Saleten iz znane Saletenove družine. Sprogi, materi, bratom in sestram naše sožalje!

nemčija

● VLAKI ZA BOŽIČ

Ker se je število inozemskih delavcev v Nemčiji od lanskega leta precej povečalo, je pričakovati, da bodo vlaki za božične praznike prenapolnjeni. Nemška železnica je dala na razpolago vse rezerve vlakov in sporoča sledeče:

Da bi omogočila tujim delavcem urejeno potovanje v domovino, se bodo morali delavci odločiti za potovanje v treh možnih valih in sicer:

ali od 13. novembra do 6. decembra,

ali od 7. do 13. decembra,

ali od 14. do 24. decembra.

Rezervacije so za potovanja v času od 10. do 24. decembra *obvezne za vse redne in izredne vlake*. Kdor v tem razmaku ne bo imel rezervacije, nikakor ne more računati s potovanjem.

● ZAŠČITA NOSEČNIC

Po zahodnonemškem zakonu o zaščiti matere, ki velja od 1. januarja 1967, ni dovoljeno zaposlovati bodočih mater pri težkih telesnih delih in pri delih, kjer so izpostavljene učinkom zdravju škodljivih snovi in žarkov, prahu, plinom ali pari, vročini, mrazu, mokroti, tresljajem in hrupu.

Bodoče matere so zaradi lastne zaščite, ki jo predvideva zakon, dolžne sporočiti delodajavcu svojo nosečnost in predvideni datum poroda. Na zahtevo delodajavca morajo predložiti zdravniško spričevalo.

Delodajavec mora o tem nemudoma obvestiti nadzorni organ, sporočila zaposlene, da bo postala mati, pa ne sme zaupati tretji osebi.

Wipperfürth, eno od številnih mestec na Vestfalskem, se je v zadnjih dveh letih obogatilo s številnimi slovenskimi delovnimi močmi. V začetku so bila pretežno le dekleta; danes pa je slika že popolnoma drugačna. Veliko mladih družin se je naselilo v tem mestecu in novi še vedno prihajajo. Baje se še kar dobro zasluži. Stanovanjska kriza se pa morda občuti v Wipperfürthu bolj kot kje drugod. Na žalost so prešteviline družine, ki imajo le eno sobo na razpolago. Res, taka stanovanja niso privlačna. Skoro vsi bi si radi pomagali na boljše, četudi za dražji denar. Nekateri, ki so se odločili za lasten dom v Sloveniji, so pa s skromnim zadovoljni, čeprav jim želja po lastnem domu včasih stavlja resne pomisleke. „Dolga leta garanja, brez pravega življenja. In potem, ko bo hiša dokončana, zopet na delo v tujino?“ Vsak po svoje srečo kuje. Slovenci v Wipperfürthu se radi zbirajo pri slovenski maši. Domača molitev, prelepa slovenska pesem vsakomur vzbudi občutek, da je doma. Ob zadnji priliki se jih je zbralo kar lepo število. K številni udeležbi je brez dvoma pripomoglo tudi lepo sončno sobotno popoldne. Po maši je bilo srečanje v Kolpingovi hiši. Škoda, da ni

Novo ustanovljeni zbor pod vodstvom g. Franca Pukmeistra pri otvoritveni akademiji v Kolpingovi hiši v Berlinu.

bilo muzikantov, ki bi jo po domače urezali. Pa drugič morda!

Romanje v Kevelaer

Slovenci iz Vestfalije smo v nedeljo, 27. septembra, poromali v Kevelaer. Udeležba je bila izredno lepa, kar je pa treba pripisovati tudi vremenskim okoliščinam. Če izvzamemo nekaj „izletnikov“, bomo morali priznati, da je bilo razpoloženje navzočih res romarsko. Tja so prišli molit molitev zahvale in prošnje.

Maševal je novi slovenski duhovnik v Nemčiji, Ludvik Rot. Navzoča pa sta bila tudi slovenska duhovnika iz Vestfalske in upokojeni nemški župnik August Hegenkötter, ki pri svojih 85 letih še vedno rad pride med Slovence, katerim je v svojih 62 letih duhovništva že veliko dobrega storil.

Mladi pari v narodnih nošah, ki so stali v loku pred oltarjem, so še bolj poudarili slovensko navzočnost. Romanje v Kevelaer je spet pokazalo, da Slovenci v Vestfaliji še ne mislimo zavreči svojega slovenstva in krščanskega prepričanja.

Martin Sapotnik — 75-letnik

Pisati o jubilarjih kot je Martin Sapotnik, ni lahka stvar; kajti njegovo življenje ima v svoji preprostosti toliko lepih potez, da bi hitro pokvarili njegovo sliko, če bi katero od teh spregledali. Njegova temeljna poteza in vodilna ideja je bila vedno in je še trdno krščansko prepričanje. Kot katoličan ni nikdar skrival svojih idej, čeprav je imel vedno ve-

Martin Sapotnik

liko razumevanje do drugače mislečih. Kot katoliški rudar je kmalu našel pot v društvo sv. Barbare. Potem, ko je bil nekaj let odbornik, je bil dolgo vrsto let tajnik združenih društev sv. Barbare v Moersu. Bil je predsednik pevskega društva „Slavček“, ki je slovelo kot najboljšje v Porurju. Bil je tudi režiser na domačem odru. Dve leti je bil tudi pomožni učitelj za slovenske otroke. Njegova zavzetost za Slovence ni nikdar poznala meja in je tudi že kot upokojenec marsikomu pomagal iz zadrege. Že več kot osem let deluje kot sodnijski prevajalec za nekatere od jugoslovanskih jezikov.

Ko se jubilariti zahvaljujemo za njegovo dejavnost, mu obenem želimo še obilo zdravih in veselih let življenja in obilo božjega blagoslova!

Hevček in njegovi fantje igrajo ob otvoritvi slovenskega centra v Berlinu.

Mladi Slovenci po maši v Wipperfürthu. Ne mislite, da nas je bilo samo toliko, kolikor nas vidite na sliki desno. Zadaž nas je še več; samo fotograf nas je „spregledal“.

WÜRTTEMBERG

V zadnjem času se je nabralo zopet večje število krstov v naši württemberski fari. Le poglejmo, kje vse smo krstili: v Jesingenu je bil krščen Peterček Lesar, sin ko Franca in Alojzije; v Wendlingenu Robert Rožič, sin Dragotina in Katarine; v Scharnhausenu Dejan Majhen, sin Viktorja in Fride; v Villingendorfu je dala Vodnjova družina krstiti hčerki-ko Irmo. — Staršem čestitke, malčkom mnogo zdravja!

Tudi poroke so bile zopet na dnevnem redu: v Esslingen so se prišli poročiti naslednji pari: Franc Gaber, doma v Radovcih, in Gizela Ozvatič iz Križevcev; Stanislav Kikec, rojen v Fikšincih, in Irma Boldžar iz Murske Sobote; Oto Jeraj, rojen v Hrastovcu, in Barbara Jančec iz Palovca; Anton Kropar iz Podboršta in Marija Ivič iz Drinovcev; Anton Jamnik, doma v Gajevcih, ter Stefanija Kovačec, rojena v Zg. Volovljeku, pa sta šla pred oltar v Bernhausenu. Srečno življenjsko pot!

V soboto, 3. oktobra, sta v cerkvi St. Maria v Stuttgartu stopila pred poročni oltar Werner Friedrich Flieger iz Münchna in Marta Raj iz Turnišča. Želimo jima srečno življenjsko pot!

Binkoštna srečanja v filmu

Na lepe dogodke se človek vedno rad spominja. Med nepozabna doživetja naših delavcev v Nemčiji gotovo spadajo tudi binkoštna srečanja zadnjih let. Ker jih je filmska kamera pozorno zasledovala, jih moremo še sedaj doživljati na platnu. V septembru smo imeli filmske večere o binkoštnih srečanjih v Wernau le-

Slovenci iz Wipperfürtha so se po maši zbrali v Kolpinovi hiši.

ta 1968 ter v Stuttgartu leta 1969 in 1970 v naslednjih krajih: Esslingen, Reutlingen, Ravensburg, Göppingen, Aalen in Spaichingen. Povsod so bili gledalci navdušeni nad lepoto tega slovenskega praznika, ki je postal za naše delavce v Nemčiji že tradicionalen, da si binkošti brez tega srečanja ne morejo več predstavljati. Že ob tej priliki so sklenili, da se prihodnje leto še v večjem številu zopet udeležijo slovenskega tabora v Nemčiji.

Vinska trgatev v Plochingenu

V nedeljo, 4. oktobra, smo se Slovenci iz stuttgartske okolice zbrali v Plochingenu na praznovanje vinske trgatev. Ker je bila ta nedelja v teh krajih zahvalna nedelja, smo jo tudi mi proslavili s sveto mašo v cerkvi sv. Konrada. Po maši so rojaki napolnili mestno dvorano (Stadhalle) do zadnjega kotička. Blizu 800 jih je namreč prišlo na vinsko trgatev

v Plochingen. V dvorani je goste pozdravila gdč. Majda Bajt. Pevski zbor „Domači zvon“ jim je zapel dobrodošlico. Nato so se udeleženci veselo zabavali do poznih večernih ur ob poskočnih vižah kvinteta „Slavček“, ob bogatem srečolovu, trganju grozdja in ob šaljivih štafetnih igrah na odru. Glavni dobitek srečolova je bila nova klavirska harmonika, ki je srečolovce tako vabila, da so se trgali za srečke, katere so prodajala naša brhka dekleta v narodnih nošah. Med odmori so nastopili na odru tudi naši otroci. Razborškova Brigita je deklamirala Gregorčičevo pesem „Nazaj v planinski raj“, katere vsebina se je lepo ujemala s sliko Bleda z Julijci v ozadju, ki je visela na steni odra. Podjavorškovi hčerki Anita in Hajdi sta oblečeni v narodne noše lepo zapeli pesem „Kdor ima srce“. V dvorani ni hotelo biti konec ploskanja pogumnim otrokom.

Ko je šlo že proti polnoči, so se rojaki razhajali na vse strani württemberške dežele, obogateni z novim bratskim srečanjem sredi tujega sveta.

Radijski nastop na württemberškem

V soboto, 19. septembra, je Radio Ljubljana povabil rojake v Sindelfingen. Ob tej priliki je hotel posneti godbene ansamble naših delavcev iz okolice Stuttgarta ter pevski zbor „Domači zvon“. Vsi so dobili pohvalo, da lepo godejo in pojejo. Godbo in petje je prenašal ljubljanski radio tudi v Sloveniji. Tako so imeli ljudje v domovini priliko spoznati, da našim ljudem v Nemčiji le ni tako dolgčas, kot o tem ponovno govorijo v oddaji za izseljence. Tako gledano je taka oddaja celo propaganda za odhajanje v tujino, češ „saj je tam tudi lepo“. Na prireditvi je bilo veliko ljudi, ki so se prijetno zabavali ob zvokih pihalnega orkestra, ki je prišel iz domovine.

K obširnemu poročilu o romanju v Lurd v septembrski številki bodi dodano še to, da se s stuttgartskega področja ni javilo dovolj romarjev, da bi potovali skupno. Nekaterim čas romana ni bil primeren, ker so prav

Bukovškovi trojčki, Martin, Filip in Stefan, pri krstu v Weilheim/Tecku v Nemčiji. Otroci so zdravi in se lepo razvijajo. Bog daj staršem (desno na sliki) veliko veselja z njimi!

takrat morali iti domov na pomoč svojcem pri najtežjih kmečkih delih. Nekaj pa se jih je le odločilo in so šli na svojo roko z vlakom ali s svojim avtom. Od tukaj nas je šlo s slovenskim duhovnikom vred šest, trije moški in tri ženske. Ena gospodična, ki tudi stanuje v Stuttgartu, je prišla pa s skupino iz Slovenije, kjer se je prav takrat mudila na dopustu. Tako je bil v Lurdu le zastopan tudi Stuttgart, čeprav z majhnim številom. Zato pa to malo krdelce zasluži tem večje priznanje za svoj idealizem. Lepo bi seveda bilo, če bi imeli kako sliko z nami. Toda kdor je že bil v Lurdu, ve, koliko ljudstva je tam in kako težko je, da bi se skupina oseb, ki niso prišle tja kot strnjena skupina, sešla istočasno na istem kraju.

Tisti, ki smo potovali z našim duhovnikom, smo na povratku obiskali tudi vasio Ars blizu Lyona, svetovno znano po svojem svetniškem župniku iz preteklega stoletja, Janezu Vianneyu; njegovo truplo hranijo v stekleni krsti nad oltarjem.

BAVARSKA

Pri *debatni uri* v septembru smo se pogovorili o vprašanju: Po čem vem, kdo je pravi kristjan? Razgovor je bil zanimiv in našli smo nekaj misli za konkretno delo naše župnije.

Pri *pevski vaji* se nas je zbralo to pot več kot navadno. Prave vaje omogočajo, da ne pojememo pri naših mašah v Münchnu vedno istih pesmi.

Skioplačno predavanje nas je s prelepimi posnetki popeljalo po slovenski Koroški v Avstriji. Začutili smo težko problematiko naših rojakov preko meje. Za predavanje smo iskreno hvaležni župniku Vinku Zaletelu iz Vogrč na Koroškem.

Na letošnjo *vinsko trgatév* v Münchnu so vabila posebna vabila, ki so obljubljala orkester Jožeta Krofliča, srečolov s 600 dobitki (trije glavni 500, 100 in 50 mark), vesele tekme (napihovanje balončkov, zavezovanje kravat, obešanje perila ipd.), petje narodnih pesmi, kranjske klobase in drugo. Vabila so tudi prinesla črtež mesta z oznako Bürgerbräukellerja, kjer se je vinska trgatév vršila. (Neki rojak je v Ingolstadt dušnemu pastirju rekel: „Pozabili ste narisati, kako pridemo spet domov.“)

K prireditvi se je zbralo 900 rojakov. Kot je to že navadno, je bilo razpoloženje domače in razigrano. Kljub velikemu veselju ni prišlo do najmanjše motnje, tako da so tudi tujci občudovali slovensko mirnost.

Saj je težko reči, kaj je bilo najlepše. Za koga morda vesele igre, kjer smo se morali smejati starejšemu možu, ki je posnehal žensko pri obešanju perila, tri fante, ki so po cucljih pili limonado iz steklenic ali druge tri, ki so jedli torto, ne da bi se

Poroka v Waldkraiburgu na Bavarskem: ženin Rajko Kmetec z nevesto Jožico Arnuš in svati.

je smeli dotakniti s čem drugim kot z usti, ali dekleta, ki so napihovala balončke ali druge tri, ki so igrale policaja na križišču... Vsem je bil všeč bogati srečolov, ki je bil brž razprodan. Dva glavna dobitka sta „odšla“ v Maribor. Orkester je znal ustvarjati pravo razpoloženje in kdor je hotel, se je lahko nablesal do sitega. Večkrat je vsa dvorana poprijela in pela ob spremljavi orkestra, včasih kar med plesom.

Lepo je bilo, o tem ni dvoma. Kje je še pust, ko se bomo spet srečali!

V Münchnu sta se poročila Ivan Kline iz Sojeka in Marija Čretnik iz Sentvida pri Grobelnem. Želimo veliko sreče in zadovoljstva na novi poti!

Švica

V soboto in nedeljo, 26. in 27. septembra, smo Slovenci v Švici že tretjič priredili romanje k Mariji v Einsiedeln. Lepo sončno vreme je že v soboto privabilo lepo število naših rojakinj in rojakov iz vse Švice. Tudi iz Gorenjske je prispelo 110 romarjev v spremstvu treh duhovnikov. Našo slovesnost pa je posebno povzdignila prisotnost pomožnega škofa dr. Stanka Leniča iz Ljubljane.

Pred glavnim vhodom v baziliko je najprej pozdravil g. škofa naš dušni pastir p. Fidelis. Nato sta stopila pred g. škofa Žekarjeva Mojca in Tinek v narodni noši in Mojca je po pozdravu škofu izročila slovenski šopek. V imenu Slovencev v Švici, je pozdravila g. škofa gospa Pavla Janžekovič v narodni noši. Gospod škof je izrazil svoje veselje, da se mu je ponudila prilika priti med nas v Švico. Izročil nam je pozdrav slovenskih škofov in rojakov iz domovine.

Po škofovem sprejemu smo se zbrali v študentovski kapeli benediktinskega samostana k sv. maši, ki jo je za nas daroval g. škof; somaševali so duhovniki, ki so spremljali v Einsiedeln naše

rojake iz Gorenjske. Lepo petje naših nabožnih pesmi nas je bolj in bolj navduševalo. Velika kapela je bila skoraj premajhna za preko 300 ljudi, ki so se maše udeležili.

Po večerji smo gledali na trgu pred baziliko duhovno igro španskega pesnika Calderona de la Barca „Veliki oder sveta“, katero so ta večer letos zadnjikrat igrali.

V nedeljo, 27. septembra, je bil glavni dan našega romanja. Sončni dan je spet privabil v Einsiedeln še več naših rojakov od blizu in daleč. Računamo, da je bilo pri maši ob 12. uri v baziliki preko 500 Slovenk in Slovencev. Številne so bile tudi narodne noše, kar je pri tujcih vzbujalo posebno pozornost. Opoldne je škof pristopil h glavnemu oltarju. S škofom so somaševali msgr. Ignacij Kunstelj, dr. Alojzij Šuštar, delegat slovenskega kapucinskega provinciala pater Rudolf Štrucelj in pater Fidelis. Kot že v soboto zvečer je tudi v nedeljo opoldne pridigal škof dr. Lenič in nas vzpodbujal k vztrajnosti v dobrem, zvestobi do Boga in ljubezni do Marije. Med mašo je bilo ljudsko petje, ki je mogočno odmevalo v baziliki. Po pridigi je škof podelil še zakrament sv. birme in med mašo prvo sv. obhajilo.

Po maši smo se zbrali pri obedu v dveh hotelih. Čas je prehitro minil v prijetni družbi g. škofa, kateremu se je že mudilo v Vorarlberg, kjer je v Rankweilu imel še večerno mašo za naše rojake v Avstriji. Pred odhodom se je g. škofu v imenu Slovencev v Švici zahvalil dr. Tomaž Stanek s prisrčnimi besedami in ga povabil, naj še pride med nas. Škof dr. Lenič nam je obljubil, kot mu je bilo pri srcu: „Še pridem!“

Ob 3. uri popoldne smo se zbrali zopet v baziliki pred Marijino kapelo za slovo. Imeli smo pete litanije Matere božje z odpevi. Z zahvalno pesmijo smo se Bogu in Mariji zahvalili za tako prijeten dan in za vse milosti, ki smo jih prejeli. Kar nismo se mogli ločiti od Marije. Vrstile so se Marijine pesmi druga za dru-

go, končno pa smo morali zapustiti sveti kraj in oditi vsak na svoj dom.

Ta lepi slovenski dan v Einsiedelnu nam bo ostal v trajnem spominu.

med nami povedano

SPOROČITE MI NASLOV!

Gdč. Z. K., Stuttgart: Prejel sem Vaše pismo. Rad bi ga objavil v Naši luči, pa je v njem nekaj nejasnosti. Prav glede teh bi Vas rad vprašal za pojasnila. Prosim, da mi sporočite svoj točni naslov.

VATIKAN — BEOGRAD

Ne vem, če ste v Delu v rubriki Pogovor z bravci brali ob vzpostavitvi diplomatskih odnosov med Vatikanom in Beogradom tole:

„V času obiska papeževega odposlanca se belogardisti na deželi smejejo in pravijo komunistom in borcem: „Ali vidite, da ste morali na kolena?“ Kako naj vaški borci odgovarjajo na take napade? ... Resno se bojimo, da bomo na ekranu ali radiu enkrat zagledali ali slišali duhovnika. — J. T. iz Dobrunj“ (Delo, Ljubljana, 11. sept. 1970, str. 8.)

Iz pisma veje dvojni strah: pred belogardisti na deželi in pred duhovniki na TV ali radiu. Pa ne prvi ne drugi strah ni upravičen.

Drugi zato ne, ker je Cerkev doma dostop k TV in radiu kratko in malo zabranjen. Prvi pa zato ne, ker belogardistov ni več, kot odgovarja neki A. Č. iz Nove Gorice v isti rubriki v Delu: „Če je kdo žalil tovariša iz Dobrunj, naj se obrne na sodišče, saj za to ga imamo. Belogardiste smo leta 1945 uničili, od njih so ostale samo kosti.“

Samo to bi še rad vprašal: Kje so omenjene kosti? — P. B., München.

naša lučka

volh in veverica

VEVERICA JE SVIGALA Z VEJE NA VEJO, PA JE PADLA RAVNO NA SPEČEGA VOLKA. VOLK JE POSKOČIL IN JO HOTEL POŽRETI. VEVERICA JE ZAPROSILA:

„PUSTI ME!“

„PRAV, IZPUSTIM TE,“ JE DEJAL VOLK. „SAMO POVEJ MI, ZAKAJ STE VEVERICE TAKO VESELE. MENI JE ZME-RAJ DOLGČAS, VE TAM GORI NA DREVESIH PA SE KAR NAPREJ IGRATE IN SKAK-LJATE.“

VEVERICA JE ODGOVORI-LA:

„PUSTI ME PREJ NA DRE-VO, ODONDOD TI POVEM, TAKO PA SE BOJIM.“

VOLK JO JE IZPUSTIL, A VEVERICA JE SKOČILA NA DREVO IN REKLA:

„TEBI JE ZATO DOLGČAS, KER SI HUDOBEN. HUDOBIJA TI ŽGE SRCE. ME PA SMO VESELE, KER SMO DOBRE IN NE STORIMO NIKOMUR NIČ ŽALEGA.“

Nikolaj Tolstoj

o papirnatem zmaju

Nekoč je bil lep, pisan zmaj. Otroci so si ga sami naredili in poslikali. Ponosno je plaval čez travnike, privezan na dolgo, tenko nitko. Migal je z repom in se s svojimi velikimi zmajskimi očmi razgledoval po vasi, po gozdu za vasjo in po travnikih, kjer so se pasle krave.

„Kaj nisem fant od fare?“ si je mislil zmaj. „Bleščeče rdeč

nos imam, široka usta s pravimi zmajskimi čekani in ušesa iz modrih in belih papirnatih trakov, da z njimi lahko imenitno šuštim. Ampak moj rep! No, pa naj poskusi kdo kaj takega!“

Zmaj se je vzpenjal više in zmeraj više. Opazoval je, kako so postajale hiše v vasi manjše, dokler niso postale tako majhne kakor hišice iz kock, s kakršnimi se igrajo otroci. Krave so bile videti kot rjavi in beli hrošči, ribnik z gosmi in racami pa je ležal med gričevjem kot kakšno stekelce, po katerem lezejo mušice.

„To je doživetje!“ si je pravil zmaj. „Svet je videti lep šele takrat, kadar ga gledaš zviška. Škoda le, da me drže otroci na tej bedasti nitki! Zakaj me ne izpuste? Potem bi lahko poletel, kamor bi se mi zljubilo... Zletel bi nad Kočevsko, kjer še žive po gozdovih rjavi medvedci. Ali pa v Afriko k zamorcem. Na Škotskem se oblačijo moški bojda v krila, na Kitajskem pa imajo vsi ljudje rumene obraze. Lahko bi si ogledal Eskime, kako križarijo v svojih majhnih čolnih po ledenem morju. Ali Laponce z njihovimi severnimi jeleni. Ali pa bi obiskal Indijance. O njih so se otroci zadnjič naj-

Sveti Martin je bil doma na Madžarskem. Živel je v 4. stoletju. Najprej je bil vojak, potem puščavnik, končno škof v Franciji.

Sveti Martin je znan po svoji dobroti. Pripoveduje se, da ga je nekoč neki be-rač prosil za obleko, pa je Martin vzel meč, prerezal svoj plašč na dvoje in ga dal polovico beraču. Z vse-mi lepimi besedami bi re-vežu ne mogel pomagati tako, kot mu je s tem.

Ko bi bil sveti Martin na mojem mestu, kako bi znal hitro opaziti, kaj je komu kje treba, in bi pomagal. Videl bi, kako se mora ma-ma sama mučiti s kupova-njem, kako si v sosednji hiši star bolnik ne more preskrbeti najnujnejšega, ker je priklenjen na poste-ljo, kako reven sošolec vsak dan nekje v kotu pojé svoj kos kruha, ker ga je sram pred vsemi pokazati, da kruh ni namazan... pa bi pomagal.

Kaj nam ne pošilja Bog svetnikov zato, da jih po-snemamo?

veter in burja

Veter jesenski
zavija in poje.
Od nekdanj po svoje
veselo je pel.

Ko botra je burja
ga peti učila,
le roke je vila, češ:
fant ta nikoli posluha ni imel!

Ona le žalostno
tuli, razsaja
in joče in stoče,
da strah nas navdaja.

A veter prijazni
na Kras je zavel,
tam oreh je otrešel,
da Miček je žepe vse polne imel.

Ksenija Prunkova

več pogovarjali. Živijo po šoto-
rih, jezdiijo hitre konje in love
bivole. Včasih ponoči plešejo
okoli ognjev. Ja, to bi rad videl!
Ampak kaj, ko pa pravzaprav
visim na tej nitki in ne morem
nikamor! Škoda, da si ne morem
pomagati!"

Zmaj se je zamislil in se spom-
nil rešilne misli.

„Odtrgam se!“ si je rekel. „Ko
bom prost, zletim po najbližji
poti k Indijancem. In ko si bom
ogledal Indijance, poletim na Ki-
tajske in potem v Afriko, k Eski-
mom in nad Kočevsko, pa še
kam, okrog in okrog zemlje. Ne

bom ostal na vrvici, ne, prost ho-
čem biti!“

Zmaj se je začel trgati z vrvice,
kolikor se je najbolj mogel. Kar
grozno ga je bilo videti, kako se
je premetaval in kakšne kozolce
je prevračal. Bolj ko se je nape-
njal, bolj se je tudi jezil. A po-
pustil ni, dokler ni začutil silne-
ga sunka. In to je bilo tisto, če-
sar si je želel.

„Vrvica se je pretrgala!“ ga je
obšlo neznansko veselje. „Prost
sem in lahko odletim, kamor me
je volja! Naprej, k Indijancem!“

Ampak, kaj je to? Zmaj je iz-
nenada izgubil ravnotežje. Čutil
je da ga zrak ne nosi več. Never-
jetno! Brez moči se je vrtel in
veter ga je zanašal, kamor ga je
hotel, dokler ga ni pahnil v glo-
bino. Na srečo se je komaj nekaj
metrov nad zemljo ujel na elek-
trične žice, ki so bile napeljene v
vas. Obvisel je na njih in noben
otrok ga ni mogel sneti.

„Tako se dogaja v življenju!“
je zakrakala stara modra vrana,
ki je sedela tam blizu na skali.
„Saj bi moral vedeti, da lahko
leta samo, če je privezan!“

O. Preussler

pregovori

Suši seno, dokler sije sonce!
Med spanjem nihče ne lovi rib.
Kadar se barka potopi, so morski
psi veseli.

uganke

Z glavo rije,
z repom šije.

Sivanka

Zvita potička,
iz nje molita
dva mehka rožička.

Polž

Kdo je ta, ki ima
v sredi polno praznega?

Strah

igrajmo se!

● Igravca se obrneta
drug proti drugemu in se
primeta za roke pod ko-
molcem. Igra je v tem, da
skušata drug drugemu sto-
piti na nogo. Kdor stopi
soigravcu na nogo, ima eno
točko. Kdor prvi doseže
vnaprej določeno število
točk, zmaga.

● Po dva igravca sto-
pita drug poleg drugega in
si zavežeta notranji nogi
nad gležnjem in nad kole-
nom. Potem morata teči.
Zmaga par, ki prvi prete-
če določeno pot.

● Tekmovavci si na ro-
ke nataknejo škornje. Lah-
ko pa imajo po en škorenj
na nogi in enega na roki.
Tečejo do cilja in nazaj.

„Žal, bova lahko dala hčerki za doto samo najpotrebnejše: avto, hladilnik, pralnik, stroj za pomivanje posode, televizijski aparat in magnetofon.“

Devetletni Franci je pisal babici tik pred svojim godom:

„Preljuba babica. Ni prav, da se ti šele danes zahvaljujem za novoletno darilo. Res bi zaslužil za kazen, da bi ti pozabila, da imam 4. oktobra god.“

Pacient zdravniku:

„Gospod doktor, z mano nekaj ni v redu. Sproti vse pozabim.“

„Od kdaj pa je z vami tako?“

„Kako?“

„Še vedno tako lepo diktirate svoji tajnici, gospod ravnatelj?“

„Ne, sedaj diktira ona meni. Sva se poročila.“

„Veš, sine, pred dvajsetimi leti sem tudi jaz hodil tu v šolo.“

„Res? Zdaj razumem, zakaj mi je učitelj rekel, da ni bilo na tej šoli že dvajset let takega tepca, kot sem jaz.“

„Spoštovana gospa, zdite se mi prav tako mladi kot vaša gospodična hči.“

„Prav žal mi je, a gospodična hči sem jaz.“

Vlomivec potoži drugemu vlomivcu:

„Počasi bom moral pustiti delo. Star postajam.“

„Res?“

„Res. Včeraj sem po pomoti vlomil v lastno stanovanje.“

„Če pridem domov do devetih, me vpraša žena: Kje si bil? Če pa pridem po devetih, me vpraša: Kje si pil?“

„Na kakšen način ste obogateli?“

„Bil sem trinajst let star. Prihranil sem si nekaj denarja in kupil zajčka in zajklo. Zajčke, ki jih je zajkla povrgla, sem pro-

smejete se
(če se
vam
zdi)

dal in kupil drugi zajčji par. Potem...“

„Potem ste spet prodali zajčke...“

„Ne, potem je prišlo iz Amerike sporočilo, da je moj stric tam umrl in mi zapustil sto tisoč dolarjev.“

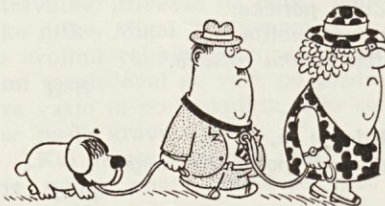
Na sodišču.

„Pri praznovanju vas je za mizo precej sedelo. Ali mislite, da je gostitelj res prav vas mislil, ko je rekel ‚osel‘?“

„Koga drugega naj bi pa mislil?“

Restavrator je obnovil cerkev in dal župniku sledeči račun:

Bogu Očetu brado podaljšal in posrebril	25 din
Nove zvezde na nebo postavil	30 din
Angelu Gabrielu nove perutnice naredil	30 din
Srajco izgubljenega sina popravil	15 din
Rdeče morje očistil umazane	20 din
Velike duhovnike umil	15 din
Hudiču nove rogove pritr dil	25 din
Petru en zob vstavil	5 din
Dve pisani peresi za Pe-	

trovega petelina 15 din
Obraz svete Cecilije znova
pobarval 20 din

Župnik je pri neki dobrodelni prireditvi zabaval ljudi s smešnicami. Ko je zagledal med gosti nekega novinarja, ga je vprašal, če bo o prireditvi poročal v krajevnem časopisu. Ko mu je novinar odgovoril, da bo, ga je župnik prosil, naj ne ponovi v časopisu njegovih smešnic, ker bi jih on rad še kdaj novim gostom pripovedoval.

Naslednji dan je stalo v poročilu o dobrodelni prireditvi tudi tole: „Poleg drugega je župnik zabaval goste s smešnicami, ki jih pa ne moremo tukaj ponoviti.“

Neki kaplan je imel navado, da je ob vsaki priložnosti stavil. Ko je škof za to zvedel, ga je dal poklicati k sebi.

Pri avdienci je kaplan tako pozorno opazoval škofovo desno nogo, da je ta vprašal:

„Kaj pa tako gledate?“

„Oprostite, gospod škof,“ je odgovoril, „a na desni nogi imate tako oteklino, da sem prepričan, da imate tam kurje oko.“

„Le kaj vam pride na misel! To bi jaz sam najbolje vedel.“

„Ali stavite da imam prav?“ je vztrajal kaplan.

Škof je hotel kaplana od stav odvaditi, pa je sprejel ponujeno stavo in sicer za deset steklenic vina. Sezul je desni čevelj in snel nogavico.

„No, kje je kurje oko?“

Kaplan se je moral vdati, da je stavo izgubil. Takoj je plačal deset steklenic vina.

Ko je odšel, je škof telefoniral župniku, kako je kaplana spravil v kozji rog.

„Za božjo voljo, gospod škof,“ je zastokal župnik, „z menoj je kaplan, preden je odšel k vam, stavil sto steklenic vina, da vas bo do tega pripravil, da si boste v prvi četrt ure sezuli desni čevelj in sneli desno nogavico.“

KAJ MISLITE, KDO JE NAJ-
VEČJI SALJIVEC VSEH ČA-
SOV IN ZAKAJ?

Pavliha, ker trdi, da je list za
pametne Slovence, pa izhaja
doma.

„Si ti kaj dosti igral na loteriji,
Jože?“

„Sem, sem! Skoraj vse življe-
nje! Plačeval sem pokojninski
fond.“

„Danes pa nekaj ni v redu. V
časopisu ni niti enega članka o
naivcih.“

Spodmahnili so mu stolček, pa
je padel v naslonjač.

Če je TV-dnevnik zrcalo na-
šega družbenega dogajanja, je ob
toliko proslavah in sestankih res
čudno, da kdo sploh še utegne de-
lati.

Eni imajo v nogavicah denar,
drugi pa luknje.

Demokracijo pokopljejo na dr-
žavne stroške. Nedemokracija pa
živi in državne stroške.

Roka umije roko le, če sta obe
umazani.

Človek toliko velja, kar plača
— v devizah.

Ob planiranju je prišlo pri nas
nekje do hude napake: namesto
države nam odмира — dinar.

Tudi z denarjem, ki pada, ne-
kateri lepo živijo.

Nekaj je le dobrega pri naši
množični zaposlitvi žensk: name-
sto možu lahko šefu razkladajo,
kako se življenjski stroški višajo
in da potrebujejo več denarja.

Podšef šefu: „Zakaj ste me kli-
cali, tovariš direktor?“

čemu
se smejejo
(včasih)
doma?

Šef podšefu: „Govorijo, da ti
ne samoupravljaš tako, kakor ho-
čem jaz!“

„Pišejo, da se dinar zunaj še
kar drži, tu doma se pa tako ma-
je!“

„Kaj moremo, ko pa je potres-
no središče v Jugoslaviji...“

Suženjstvo smo odpravili. Kdaj
bomo odpravili lakajstvo?

Izkušnje nas učijo, da si z iz-
kušnjami ne znamo veliko po-
magati.

„Kdor še nima osemletke, naj
se takoj odpravi v šolo!“

„Jej, tovariš direktor, kako pa
bomo celo leto brez vas!“

Zapiramo rudnike in izvažamo
premog, pospešujemo kmetijstvo

„PRI VAS SO PA CENE VSAK
DAN VIŠJE!“

„KAKO VSAK DAN? SAJ
OB SOBOTAH IN NEDELJAH
VENDAR NE DELAMO!“

Po „Pavlihi“

in uvažamo mleko. Pa pravijo,
da gospodarskih čudežev nismo
sposobni narediti.

„Ne morem se pritožiti čez svo-
je sinove. Prvi je profesor, drugi
zdravnik, tretji direktor, četrti
pa vratar nogometnega društva.
Ta podpira vso družino.“

Učitelj ob začetku šolskega le-
ta otrokom:

„Torej otroci: do konca tedna
mora vsak imeti vse predpisane
knjige in zvezke, šestilo, barve,
čopiče in risalno desko, majico,
hlačke in copate, prinesiti mora
denar za šolske zvezke, knjižni-
co, Mladino in Pionirja, naroč-
nino za Kurirčka, denar za šol-
sko južino, članarino za RK in
pionirsko organizacijo, po pet
jurjev za gospodinjski in tehnič-
ni pouk za prvo polletje... Kaj
me motiš, Tonček? Počakaj še
četrť ure, da končam z našteva-
njem!“

57 DIVIZIJAM JUGOSLOVA-
NOV V TUJINI:

Napoleon je osvobodil Evropo
z vojaki,
a mi na juriš mnogo prej —
s težaki.

Pomanjkanje gradbenega ma-
teriala je dober znak: ali našo
prihodnost pospešeno gradimo ali
pa ji postavljamo zelo trdne tem-
elje.

Po 1975. letu se bo federacija
otresla skrbi za razvoj cestnega
omrežja v republikah. Naše om-
režje ji menda že zdaj ne dela
prevelikih preglavic.

Zanima me, ali naš tisk izne-
nada posveča toliko pozornosti
našim delavcem in izseljencem v
tujini iz patriotizma ali zaradi
povečanja devizne naklade.

„Mi Slovenci vinca ne prod-
mo“ — himna dolenjskih vino-
gradnikov, ki do zdaj niso mogli
prodati lanskega pridelka.

mali oglasi - mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zмени s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprišežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

SODNI PREVAJAVEC Lucian BRUMNJAK, 1 Berlin 30, Tauentzienstr. 13 a/III, tel. (0311) 2114006, se priporoča za vse prevode, prošnje in informacije. Pošlje brezplačne prospekte, kako lahko dobite hranilno premijo od 20 do 42% od nemške vlade. Zastopa tudi švicarske banke in mednarodne fonde. Javite se mu!

PREVAJAM vse listine in dokumente v nemščino iz slovenskega, srbohrvaškega in madžarskega jezika. Napišem tudi prošnje itd. Naslov: Dipl.-Ing. VIKTOR NEGRO, 5 Köln-Holweide, Gerh.-Hauptmann-Str. 31, II. Sodno zaprišeženi tolmač!

Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski in srbskohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski, srbohrvaški in nemški jezik MARTIN SAPOTNIK prevaja vse dokumente in listine. 413 Moers-Meerbeck, Luisenstr. 23. Pišite mi!

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih overovlja, piše prošnje in poučuje nemščino dipl. filolog

JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifferstrasse 21, tel. 14 13 702.

VEREN FANT, star 35 let, posestnik na Koroškem, na slovenskem ozemlju, želi spoznati verno slovensko dekle. Naslov v upravi Naše luči. (Štev. 22)

Star sem 25 let, rojen v Münchnu. **ŽELIM SPOZNATI SLOVENKO** in se z njo tudi poročiti. Bil sem že s Slovenko poročen, a me je po kratki težki bolezni za vedno zapustila. Z njo sem bil tako srečen, da mi je edina želja zopet spoznati Slovenko. V zakonu nisva imela otrok. Rainer Braunschöber, 7143 Vaihingen/Enz, Lindenweg 4, BRD.

HALO, MUZIKANTJE, lepa priložnost za uspeh! Slovenec, harmonikar in komponist narodne glasbe, iz Münchna, išče dobrega klarinetista, trobentača, basista in kitarista. Tistim zunaj Münchna nudim stanovanje in preskrbim delo. Ignaz Robitsch, 8 München 81, Arabellastr. 5/0, Tel. 911950.

VIPAVC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Exportimport podjetje, Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postrže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škroplilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalnike z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželene naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škroplilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, rezarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

Novo!

Mohorjevke 1971

- KOLEDAR
- ŠE SO SREČNI ZAKONI
- PETRINKA
- KRISTJANOV DAN

Pohitite z nakupom,
ker je število izvodov omejeno!

Novo!

pisma bravcev

stite zaradi te spremembe. Čim prej boste priznali osebnost do-
raščajočega, tem bolje boste za-
vrli vsako odtujevanje. V ospred-
je naj stopi dober prijatelj, ki za-
služi zaupanje, in ne oseba z
oblastjo. Več boste tudi dosegli z
neprisiljenim, neobveznim nasve-
tom kot pa s pretirano kontrolo.

je to prava ljubezen?

*Eno leto poznam 28-letnega mo-
ža, s katerim sva se spoprijate-
ljila. Skoraj enako stara sva. Ze-
lo se imava rada, vidiva se vsak
dan in konec tedna vedno preži-
viva skupaj.*

*Zelo je ljubosumen, jaz pa tudi.
Oblačila naj bi se čisto po nje-
govem okusu in nosila kratke
lase, dasi mi dolgi bolje prista-
jajo. Čisto se mu prilagam in
storim vse, kar vem, da mu je
ljubo — pač zato, ker ga imam
rada. Kljub temu pravi, da se ne
bo poročil z menoj, ker bi mu bi-
la odgovornost za mojega 8-let-
nega sina prevelika. Skoraj v isti
sapi potem omenja, da se pred
30. letom ne bo poročil in da bo*

*morala biti žena prav taka, kot
sem jaz.*

*Kaj naj si o vsem tem mislim?
Že zdaj načrtuje skupni dopust
za prihodnje leto. Če me ima
resnično rad, ali se more bati od-
govornosti za mojega otroka, s
čigar očetom sva se razšla? In
kako mi more vsak dan govoriti
o ljubezni?*

Sodim lahko samo po vašem pi-
smu. Zelo pa se bojim, da pri-
dete z dežja pod kap, če bi ho-
teli to prijateljstvo spremeniti v
zakon. Razumem, da z vsem sr-
cem visite na tem človeku. Manj
pa je človek prepričan o njegovi
ljubezni do vas.

Trenutno je tako, da vi vse sto-
rite zanj in se v vseh malenko-
stih uklanjate njegovim željam.
Kaj pa on vam nudi? Ukrepa
čisto po svojem mnenju, ne da bi
vprašal, če je to za vas in za
vašega otroka prav. Da ni spo-
soben nobene ljubezni do vašega
otroka in da mu je mali na poti,
odkriva pomanjkanje človeške
naklonjenosti pri njem in kaj
malo razumevanja za vaše pro-
bleme. Kakšna ljubezen naj bi to
bila, če pozna le lastne želje in
koristi?

to še ni velika ljubezen

*Junija lansko leto sem se zalju-
bila v zdaj 21-letnega fanta. Tu-
di on mi je pokazal svojo naklo-
njenost, včasih me je vzel pod
roko in skupaj sva šla igrat te-
nis ali pa sva šla skupaj na spre-
hod. Do sem je vse lepo in v re-
du.*

*Je pa tako brezmejno občutljiv!
Samo majhna beseda, ki ni po
njegovem okusu, in že je užaljen.
Zadnji čas mi tudi laže, me jezi
in ponižuje, kjer le more. Morda
misli, da s štirinajstletno lahko*

*tako postopa. Jaz sem pa tako
zaljubljena vanj, da kratko in
malo ne zmorem narediti konca.
Za njim sicer ne bom letala, za
to sem preponosna, a kaj naj
storim? Slišala sem tudi, da se
šali z drugimi dekleti, ki so sta-
rejše.*

Dekle v tvoji starosti je sposob-
no, da se z vso dušo naveže na
nekega moškega. Čustva so vča-
sih celo tako močna, da se pre-
rinejo povsem v ospredje in je
razum nekoliko oviran. Toda živ-
ljenje zahteva od nas jasnih mi-
slí in sodb.

Premisli torej: ta fant je star 21
let. V nekaj letih se bo hotel po-
ročiti, še predno boš ti za zakon
dovolj zrela. Saj vidiš, da že zdaj
kaže zanimanje za starejša de-
kleta. Bojim se, da njegova lju-
bezen do tebe ni prav velika.
Poizkusi nekoliko trezno misliti.
Ti imaš življenje še pred seboj.
Ljubezen do tega fanta zate got-
ovo ni bila brez pomena, a pred-
stavljala je le vrata, skozi katera
moraš najti novo pot. Ko bo mi-
nilo nekaj časa, boš gotovo spo-
znala, da to prijateljstvo še ni
bilo velika ljubezen tvojega živ-
ljenja.

*Sodobni mladini očitamo, da je
izgubila življenski polet, podjet-
nost, pripravljenost, da bi delala,
da bi šla naprej. Vsak dan po-
slušam starše: pravijo, da ne ve-
do, kaj je z njihovimi otroki, za
nobeno stvar se nočejo potruditi.
Zdi se, da starši nočejo razumeti,
da so njihovi dobro vzgojeni in
vsestransko izobraženi otroci
znotraj prazni.*

*In zakaj so tako prazni? Zato,
ker ne vedo, od kod so, zakaj so
tu in kam gredo. Podobni so
vrsti novih krasnih avtomobilov,
do vseh podrobnosti popolnih, a
brez bencina v rezervoarju. Nji-
hova zunanost je čudovita, a v
njih ni ničesar, kar bi jim daja-
lo energijo. In tako stojijo in
rjavijo v dolgočasju.*

Billy Graham

„Naša luč“
Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria

P. b. b.

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 19. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta. — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark; 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron; 3.— ameriške dolarje; 2,50 avstralskih dolarjev, 3.— kanadske dolarje. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9 (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4052 Ansfelden (O.—Ö.). — „Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0-47-62/3-34-62). — P. Štefan Križišnik, Zist. Stift, 6422 Stams. — Viktor Pernuš, Am Brand 3, 6900 Bregenz.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Telefon 04/23-39-10). — Kazimir Gaberc, Rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle, (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68). — Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, Rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens. — Anton Dejak; 33 rue de la Victorie, 57 Aumetz. — Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstraße 29. (Tel. 62-6-76). Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Telefon 29-13-05). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Telefon 06-21/2-85-00). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I. (Tel. 60-52-78). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. (0711)-38-21-74). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, 8 München 15, Schubertstr. 2/I. (Tel. 53-64-53). — P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5; 1 Berlin 19, Wundstr. 40—44. (Tel. 306-78-41).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna, (Telefon 016/11-31-54).

SVICA — P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstr. 15. 8052 Zürich, (Osební tel. 051-50-44-15, hišni tel. 051-50-24-22).